

DOMANIA

Ta plátó No. 2

Szerkesztőség kiadóhivatal: Cluj, Str. on L. Pop és árak:

10. Telp Havonta 600. félévre: 12. félévre: 24. félévre: 48. félévre: 96. félévre: 192.

1 LEPOSTA

Defésék díjazás szeri

LET az erdélyi és dóság egyetlen politikai

Cikkeink utányomását és megjelölésével engedjük

TUKREK

DI Ramasetter Róbert

Diszter 2. I. e.

BUDAPEST

TIKAINAPLAP

Bérmentelen leveleket nem fogadunk el.

— Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hát-szegi Ernő, Strada Cobălcescu 52.

Péntek, 1936 július 24.

5996. EV. AB 5.

NY. EVF. SZAM

Továbbra is a legellentétebb hírek érkeznek a spanyolországi véres eseményekről

A kormány jelentései szerint a kormány helyzete óráról-órára javul. Cordovát elfoglalták a kormánycsapatok. Guadalajarában véglegesen levertek a zendülőket. Az ellenforradalmárok jelentései szerint viszont a zendülő polgárőrségek bevonulása Madridba küszöbön áll. Nagy ütközet készül Toledo körül

Madrid egész férfiakossága a zendülők ellen vonult s a fővárosban asszonyok vették át a rendfenntartást és az intézmények vezetését

Madrid, július 22. A spanyolországi véres eseményekről szóló jelentések még mindig teljes mértékben ellentmondóak és zavaros képet nyújtanak. Kormányjelentések továbbra is a kormánycsapatok fölényes helyzetéről számolnak be, míg az ellenforradalmárok jelentései cáfolják a kormány fölényéről szóló jelentéseket. Tiszta képet legfeljebb a külföldi távirati irodák jelentéseiből alkothatnánk, azonban ezek a jelentések is hiányosak, ahol a teljes objektivitásnak, illetőleg a helyzet tárgyilagos áttekintésének.

Ugy a kormány, mint az ellenforradalmárok jelentéseiből azonban le lehet származtatni a következtetést, hogy a helyzet még mindig nem tisztázódott és hogy a forradalmi, illetőleg ellenforradalmi harcok egyre véresebb és egyre kiméletlenebb formákat öltenek. Egyes jelentések szerint azon helyek némelyikén, ahol a kormány csapatai vették át az uralmat, kommunista uralom alakult, viszont az ellenforradalmárok Sevillából tegnap azt jelentették, hogy

a madridi kormány lemondott és Azana

elnök egy hevenyében alakított forradalmi tanácsra bízta a további ügyvezetést, amely kommunista jellegű.

Más, az ellenforradalmárok köréből érkező jelentések arról számolnak be, hogy Észak-spanyolországban, amelyet Mola tábornok hódított meg, ideiglenes ellenforradalmi kormány alakult, amelynek katonai diktatórikus jellege van. Ugyane jelentések szerint Marokkó beszámításával, Spanyolország háromnegyede katonai diktatúra alatt áll. Természetesen a kormányjelentések homlokegyenest ellenkezőt mondanak a fentiekkel szemben s mint az alábbi jelentésekből ki fog tűnni, azt adják tudtul, hogy

Mola tábornokot, az északspanyolországi ellenforradalmi csapatok vezetőjét meggyilkolták. Ezt az utóbbi hírt még nem erősítették meg.

Tekintettel az egymásnak ellentmondó hírekre, heérkezett jelentéseinket az alábbiakban aszerint csoportosítottuk, hogy azokat a kormány, az ellenforradalmárok, vagy pedig külföldi semleges távirati irodák tették közzé.

csapatok bevonultak La Lineába. Az Alicante felől tüzérrel megerősített kormánycsapatok egyidőre meghódították az Albacete tartományban levő Helyn várost.

Ugyancsak belügyminiszteri jelentés szerint az éjszaka folyamán több mint

négven, rohamosztagosokkal megrakott teherautó indult Toledo felé, ahol nagy ütközet készül a kormánycsapatok és a felkelők között.

A harc nagyságára és elkeseredett voltára jellemző az a kormányjelentés, mely szerint a másfélmillió lakosságú Madridban olyan kevés férfi maradt, hogy a különböző intézmények vezetését nők vették át: ugyancsak nők motozták meg a járókelőket is. Ha a jelentés megfelel a valóságnak, úgy azt a következtetést lehet levonni belőle, hogy a spanyol Madrid területén több százezer férfi vett részt a kormánycsapatok kötelekésében.

A csütörtök délelőtt tíz órakor kiadott hivatalos kormányjelentés szerint

a kormány helyzete óráról órára javul. Albacete városa csütörtök hajnalban megadta magát. A kormány hadihajói tegnap Teutant bombázták. Valenzuela tábornokot és egy altengernagyot, akik több hónapja összeesküvésben való részvétel miatt fogságban voltak, ma a kormánycsapatok megölték.

A Havas jelentése szerint a spanyol határon csütörtök reggel óta erős ágyúdörej hallanak, amely Bayonneig elhallatszik. Valószínűnek tartják, hogy a bilbaói kormánycsapatok vették fel a harcot a pamplonai zendülőkkel. Ugyancsak ez a jelentés számol be arról is, hogy Renteria vidékén vastag füstfellegek kóvályognak a felgyújtott házak fölött. Az ágyúharc folyik. A zendülők repülői állandó tevékenységet fejtenek ki.

A kormányjelentések

A kormány legújabb jelentései szerint, amelyet a Havas távirati ügynökség is megerősít, Madridban a helyzet nyugodtnak mondható. A kormány szolgálatában álló milícia legtöbb tagja elindult Toledo, Avela és Segovia felé, hogy ott az ellenforradalmárok csapatait leverje. Madridban ötezer asszony jelentkezett apólonói szolgálatra, akik közül ötven vérátömlesztéssel segítette a sebesült kormánypárti katonákon. A tegnapi nap folyamán tízezer főből álló parasztsereg indult meg Cordova felé, hogy onnan kiűzze a zendülőket.

órán keresztül tartó véres harc után, melyet a kormány repülői, tankjai, ágyúi és gépfegyverei támogattak, a kormánycsapatok Guadalajarából kiűzték a zendülőket. Mindkét részről jelentékeny a veszteség.

A győzelmes kormánycsapatok még az este visszatértek Madridba, ahol a lakosság meleg ünneplésben részesítette őket.

A madridi belügyminisztérium által kiadott hivatalos jelentés szerint a kormány-

peni megszervezője és szellemi vezére volt s aki repülőgépszerecséltenség áldozata lett, ma Lisszabonban eltemették.

Az ágyulafeltárára helyezett koporsót a volt spanyol király koszorúja díszítette.

A kormánycsapatok által állítólag bevett Cordovában székelő ellenforradalmi kormány bebalzsamoztatta a holttestet, hogy azt a győztes hadsereg Madridba vihesse.

Az ellenforradalmárok jelentései

A fenti kormányjelentésekkel szemben Ceutából azt jelentik, hogy Franco tábornok tegnap rádió útján közölte a lakossággal, hogy

a zendülő polgárőrségek bevonulása Madridba küszöbön áll.

A zendülők vezérkara egyelőre még Teutantban tartózkodik. Lisszaboni jelentés szerint San Jurio la Estoril tábornokot, aki mint jelentették, az ellenforradalom tulajdonkép-

peni megszervezője és szellemi vezére volt s aki repülőgépszerecséltenség áldozata lett, ma Lisszabonban eltemették.

Az ágyulafeltárára helyezett koporsót a volt spanyol király koszorúja díszítette.

A kormánycsapatok által állítólag bevett Cordovában székelő ellenforradalmi kormány bebalzsamoztatta a holttestet, hogy azt a győztes hadsereg Madridba vihesse.

A különböző távirati irodák jelentései

A spanyolországi polgárháboru eseményeivel kapcsolatban a Havas távirati iroda Oranból azt jelenti, hogy Melillából Oranba ma több autó érkezett, amelyben Spanyol-Marokkóban kirándulást tett külföldi turisták ültek. Ezek kijelentették, hogy az élet ott ismét normális mederben halad. A városban ugyan őrzőjáratok cirkálnak és a fontosabb stratégiai pontokon ágyúk vannak felállítva, de ez nem zavarja az élet menetét.

Ugyancsak a Havas távirati iroda jelenti Gibraltárból, hogy

az a hír, amely szerint Algeiras megadta volna magát a kormánycsapatoknak, nem felel meg a valóságnak, mert a marokkói csapatok teljesen uralják a helyetnek a gibraltárkörnyéki területen.

Ugyancsak a Havas cáfolja a madridi rádió azon hírét, amely szerint a kormánycsapatok visszahódították volna La Linea városát.

A Reuter jelentése szerint a spanyol hadihajókat arról értesítették Londonból, hogy

ha angol vizeken kerülne összeütközésre sor, a brit parti ütegek tüzet fognak nyitni a támadókra. Erre az intézkedésre azért van szükség, mivel tegnap

a zendülő repülői Gibraltár közelében három spanyol hajót bombáztak és több spanyol repülőgépet bombáztak dobott le a Wildsman angol torpedórombolóra.

A bombák a hajó mellett a tengerbe estek. A hajó figyelmeztető lövéseket adott le, majd folytatta útját a kikötő felé. A gibraltári angol katonai megbízott tiltakozott Franco tábornoknál az incidens ellen, mely a nemzetközi szerződések megsértését jelenti.

A Petit Gironde című párizsi lap madridi tudósítója szerint

hivatalos körök az utóbbi napok polgárháborujában elesettek számát több mint huszerezerre becsülik. Más becsülések húszonötezer halottról beszélnek.

(Folytatás a 8-ik oldalon.)

Ugyancsak a Havas távirati iroda is megerősíti, melynek jelentése szerint a kormánycsapatok hét

Egon Erwin Kisch 50 éves

Egon Erwin Kisch, a prágai gettó ősi patikárius-familiájának ez a híres sarja, a „rasender Reporter”, ahogy szélében nevezik, ötven éves lett. A párizsi Editions du Carrefour ebből az alkalomból kiválogatott az 1910 és 1935 között írt mesteri riportjai közül vagy huszat, a legmesteribebeket, a Abenteuer in fünf Kontinenten cím alatt kötetbe szedte őket. A kötet elé Theodor Balk kissé rapzódikus esszét írt „Kischről és a reportageról.

A riport az újságírás hamupókéje volt még a tegnap. Reed és Reissner, Holtscher és Londres, Ehrenburg és Kisch azonban, hogy csak néhány példát mondjunk, kiemelte, megváltotta ebből a meg nem érdemelt lealáztatásból, az alacsony szolgálói sorból és hogy a mese szóhasználatánál maradjunk, hercegnővé magasztosította — irodalmi műfajt faragott belőle.

A riportázs, akárcsak a riport, végeredményében élményekről, tényekről számol be, az igazságot, a rideg valóságot rögzíti meg. „Az igazság a művészet legnemesebb nyersanyaga és kezelésére a pontosság a legalkalmasabb” — írja a riportázs problémájáról maga Kisch. A költői fantáziának tehát jelentősen korlátozott szerep jut ki benne, mint más szociáldomai műfajnál. Ezeknek ugyan szintén az élmény az alapjuk, a kiindulási pontjuk. De az író elrughatja a lába alól ezt az alapot, ugródeszkának használhatja és korlát nélkül csaponghat a képzelet birodalmában. A riportázs viszont meg kell maradnia az igazság mellett. A művész csak a tálalásban nyilvánul meg. A forma tükrözi a költői mivoltát. Az a mód, ahogy az élményeit egybefoglalja, ahogy a meglesett tények gyökereit feltárja és a jövőbeni fejlődése lehetőségeivel elvezet bennünket. A glosszák, amiket a tényeihez fűz, a tendencia, aminek szolgálatába a megfigyeléseit állítja.

Kisch, hogy a tendencián kezdjük ezeket az általános elveknek alkalmazását, mindenekelőtt a szociális viszonyok érdeklik, ezeket lesi meg és ezeket írja le főképben. Hogy a Balk szavával éljek: Ott kezd, ahol a nyomorúság pocsolyszerűen, rákosan, a levegőt megfertőzve kiárad a társadalom testéből. A kizsájtottaknál, a páriáknál, a hajótörötteknél, akiket a társadalom óceánja a nagyváros partjára söpört.

De a Kisch vallomásaiban, a beszédben, amit a tavaly tartott a „riportázsról, mint a művészet és a harc eszköze”, szintén akad erre kádencia: Ha kiköt Ceylon szigetén nem hagyja magát a természet sokat magasztalt szépségeitől elkábitani. Az foglalkoztatja, hogy a sziget gyermekeinek nyolcvan százaléka angolkóros a hiányos táplálkozás következtében és az iskolába-menéshez sincsen ereje. Az foglalkoztatja, hogy októbertől januárig 30 ezer gyermek pusztult el itten a hiányos táplálkozás és a malária következtében. Hogy a fehérek veréssel kormányozzák a szinestet, hogy az indiai verseny megfoszt minden kereseti lehetőségtől. Hogy tiltott dolog a munkások szervezkedése. Hogy az éhezõ emberek faleveleket rágsálnak, fűvet legelnek kinjokban. És hogy léptenyomon a nyomor és az éhhalál vigyorog a szépséges sziget látogatóira.

Az élményeit azután, írja a vallomásaiban, vádat emelő művészi alkotásá (anklagerisches Kunstwerk) formálja.

Ifjúkorában tutajosnak, komlószedő munkásnak állott be és megrajzolta a termelési folyamat periferiáin kizsájtottakat. Katonakorában végigcsinálta a szerbiai visszavonulást, a Metzger tábornok — no-

men est omen — hadtestében a tömegmészárló verduni harcokat és a világháború természetrajzához hordott adatokat. Egy vidéki sportesemény aproposából rábukkan a Redl affér részleteire és nyitjára és a katonai kaszt nem is erkölcsi nyomóra vet világszámot. Elsétál a berlini Tiergarten-fertő egyik csendes hidján és a karfán gondosan elkészített mentő készüléken eltűnődve, feltámasztja a Luxemburg Róza megorgyilkolásának háborzongató részleteit és bevilágít a német nemzeti mozgalom titkaiba. A csikágói buzatózsdé, egy rendőri kiállítás, a selyemgyártás részletei, vagy az ausztráliai juhtenyésztés — mind-mind alkalom számára, hogy egyre új j-accuse-ket döroögjön bele az emberiség arcába.

A meglepően egyéni és megkapóan művészi formát, amelybe Kisch a szociális nyomorúságról szóló megállapításait önti, a legerősebben talán a „Sechstausendmal nothing in“ című és ebbe a kötetbe is felvett hollywoodi riportázsa mutatja. Az Ursten maga látogat el a film boszorkány konyhájába. A vezérigazgató szavaiból aztán megismeri a sztár, a helyettes szereplők (doubles) és a statiszták közötti áthidalhatatlanul nagy gázsibeli különbséget. Megismeri egy-egy filmtársaság pontosan kartotékba szedett emberanyagát, amelyben minden embertípus, minden fantasztikus, vagy történeti alak szerepel, az univerzum egyhangúságának bizonyosságául. Megtudja, hogy a társaságnak mintegy 15 ezer főnyi statisztáz serege van, melynek tagjai minden áldott nap délutánján fel kell hívják az irodát. Ha a felhívó statisztáz nem szerepel a következő napok rendezői tervezetében, akkor felhangzik egyszer, százszor, ezerszer... hatezerszer egy-egy délután a nothing in és ez — magyarázza meg Kisch — azt jelenti: Holnap nincs kereset és e miatt nincsen három-négy napon át egy ember, vagy egy egész család számára betevő falat.

A Kisch tudása egyenesen elképesztő. A legaprólékosabban, az atomokig lehatolóan ismeri a tárgyát. Egyetemi professzorok tanulmányának tőle történelmi és statisztikai, földrajzi és kémiai adatokat. Eleven cáfolata a minap elhunyt sajtógyilkos Karl Kraus híres, az újságírókat lesajnáló mundasának: A vérbeli újságíró semmit sem tud a témájáról, mégis pompásan tud írni róla...

Egyébként is hajszál pontosan beváltja Kisch a programját: A riporterek művészsíneket kell lennie, de nem szabad mást mint az igazat, csakis az igazat írnia. És ez a tudományosan ellenőrizhető igazság teszi veszélyessé a munkáját. Veszélyessé a világ hasznélvezői számára. És veszélyessé magára nézve is. Veszélyesebb ez a munka a költői munkánál. Mert a költőnek nem kell meghazudtolástól, cáfolattól tartania...

Kischnek még sok munkaképes évet és a szépet, a kellemes, a tanulságos és az igazat kereső olvasónak, mindnyájunknak, a jó írók javíthatatlan boldogjainak még sok sok Kisch-féle riportázst kívánok. (g. s.)

Pályázat

A lipovai izr. hitközség pályázatot hirdet egy kellemes hangú előimádkozó, tóraolvasó és אֱלֹהֵינו akinek három elismert rabbitól készítése van és szigorúan vallásos előéletű. Az illetőnek úgy az elemi, mint a középiskolában a hitoktatást is el kell látni.

Fizetés megegyezés szerint, életkor 30—35 év. Ajánlatok az alábbi címre küldendők. A hitközség a költséget csak meghívottnak téríti meg. Az állás f. év szeptember 1-én betöltendő.

Lipova (Banat), 1936 július 20.

Elnökség.

Cím: Comunitatea Evreasca Lipova (Banat).

Lisztellenőrző könyv

Pékek, lisztkereskedők és malmosoknak, mely e hó 25-ig felfektetendő, beszerezhető hitelesítve

BOROS papirkereskedésben

A berlini olimpiász és az Uj Kelet

Három válasz arra a kérdésre, hogy foglalkozék-e az Uj Kelet a berlini olimpiász eseményeivel

Cluj, július 23. (Az Uj Kelet tud.) Az Uj Kelet szerkesztősége kérdést intézett olvasóihoz: kívánják-e, hogy foglalkozék a berlini olimpiász eseményeivel, vagy sem? Három választ kaptunk már a kérdésre, ami azt mutatja, hogy nagyon is indokolt volt a kérdésnek ilyen formában való felvetése és alig, hogy elhangzott a felhívás, nyomban akadtak olvasók, akik prompt válasszal feleltek. A válaszok ellentétes álláspontot képviselnek és mint ilyenek bizonyára befolyásolni fogják a vita további alakulását.

Klein Endréné, az „Uj Cimborá” című gyermeklap munkatársa a következőket írja:

Véleményem szerint az Uj Kelet, mely a ideal egyik legszámottevőbb napilapja, nem hagyhatja tájékozatlanul olvasó táborát olyan sportesemény mozzanatairól, mint amilyen a berlini olimpiász.

Az olimpiász elsősorban nem a német nemzet ügye. Résztvevői a föld minden részéből sereglenek össze, hogy bemutassák tudásukat és képességeiket. Hogy véletlenül éppen Berlin, a Harmadik Birodalom fővárosa és a hitlerizmus centruma az olimpiai játékok színhelye, ez csak azért szomorú ránk nézve, mert így, azon nem vehetnek részt a zsidó sport reprezentánsai. Mint önézetes emberek lemondtak arról a dícsőségről, amit bizonyára kivívtak volna részvételükkel. Ez azonban nem elegendő ok arra, hogy a zsidó olvasóközönség ne legyen tájékoztatva a berlini olimpiász eseményeiről.

Másodsorban az Uj Kelet, mint a napi események hűséges regisztrálója, nem teheti meg, hogy nemzeti elfogultságból, az objektivitás terhére elhallgassa hasábjain a berlini olimpiász lefolyását.

Harmadsorban azok a nemzetközi sportolók, akik a berlini olimpiáson résztvesznek, joggal elvárhatják, hogy teljesítményeikről megemlékezék a napisajtó s különösen olyan jelentős organum, mint az Uj Kelet.

A fenti indokoknál fogva az a szerény véleményem, hogy az Uj Kelet adjon helyt hasábjain az olimpiász eseményeinek.

Klein Endréné, (Cluj)

Dávid Jenő, (Cluj) az alábbi sorokat küldte be szerkesztőségünkhez:

Ha az Uj Kelet következetes akar maradni ahhoz az uthoz, amelyen a zsidóság és az általános emberi haladás ügyét szolgálta eddig, akkor nem a berlini olimpiáznak ad helyet, hanem annak a tiltakozásnak ad méltó kifejezést, amely az összes öntudatos zsidó és antihitlerista erőket szembe állította a berlini olimpiászai. Ehhez a tiltakozáshoz az Uj Kelet egy módon járulhat hozzá, a zsidó és az emberi méltóság leghatékonyabb megnyilatkozással: a teljes szolidaritással állal azokkal a zsidó sportolókkal, akik inkább vállalták a diszkvalifikálás sorsát, semhogy feladják nemzeti önézetüket a hitlerista Németországban rendezett olimpiáson való startolásukkal. Ahogy a zsidó sportolók és velük a zsidó nép minden öntudatos rétege és mindazon nemzsidó körök, amelyek következetes harcot folytatnak a hitlerista rezsim ellen, bojkottálják ezt az olimpiázt, úgy az Uj Keletnek is bojkottálnia kell azt.

Nemcsak azért kell megtenni ezt, mert ez az olimpiász Berlinben, a huszadik század legnagyobb emberi jogfosztásainak és legnagyobb méretű zsidóüldözéseinek centrumában zajlik le, hanem főleg azért, mert az olimpiász reklámul szolgál annak a rezsimnek, amely a legbarbárabb eszközökkel típirta le az emberi jogokat és égbekiáltó igazságtalanságok végtelen sorát követi el nap-nap után.

A zsidóság és a nemzsidó antihitlerista erők a legkövetkezetesebb harcot folytatták az ellen, hogy a sportvilág legnagyobb rendezvényét, a nemzetközi olimpiázt a Harmadik Birodalom földjén tartsák meg. Mert nem lehet méltó az a föld és az a rezsim, amely fölötté uralkodik, arra, hogy keretül szolgáljon a világolimpiászra, amely a sport nemzetköziségének legmagasabb megnyilatkozása.

Annak a harcnak, amely az olimpiáznak Berlinben való magatartása ellen folyt szerte a világon, egyetlen logikus következménye a berlini olimpiász bojkottálása. Nemcsak zsidó szempontból, hanem az emberi haladás és az emberi méltóság szempontjából elsőrendű kötelesség ez. Tisztában vagyok azzal, hogy ez a bojkott nem változtat az adott helyzeten, ezzel szemben megmutatja annak a harcnak és annak a frontnak a következetes voltát, amely nem hajlandó semmilyen körülmények között feladni a harcot azon jogfosztások és jogtiprások és általában azon

rezsim ellen, amely a középkori barbarizmus uralmát ültette trónra a huszadik században, Európa kellős közepén.

Ez a szempont súlyosabb annál, ami az olvasó közönség tájékoztatása tekintetében merülhet fel. A zsidó olvasó közönségnek meg kell mutatnia, hogy inkább lemond erről a tájékoztatásról, semhogy akármilyen formában is jóváhagyását adja a berlini olimpiáshoz.

Dávid Jenő, (Cluj)

Schwartz Zoltántól, (Cluj) az alábbi sorokat kaptuk:

Olvastam július 21-iki számukban „A ber-

A harmadik gyűlésükön is leszavazták az oradeai ügyvédek az „önkéntes” taxát

A kamara hivatalos vezetősége nem vett részt az ülésen

Oradea, július 23. Az ügyvédi kamara tegnap délelőtt harmadszor gyűlt össze az úgynevezett „önkéntes” (benevol) taxák ügyében. Tudvalevő, hogy ezeket az önkéntes taxákat minden ügyvéd „köteles” fizetni, az igazságügyi hatóságok írószerkesztetének az alapjára.

Az önkéntes taxáknak az ügyvédi karra való ráerőszakolása ellen tiltakoztak az ügyvédek és az első ülésen elhatározták, hogy közgyűlést hívnak össze. A közgyűlést a múlt héten tartották meg és azon az ügyvédek nagyrésze arra az álláspontra helyezkedett, hogy meg kell tagadni az önkéntes taxák fizetését. Akkor azonban nem volt határozatképes a közgyűlés és azt tegnap délelőttre halasztották, amikor a megjelentek

Preservatív! Egészsége érdekében ne fogadjon el „OLLA” helyett más óvszert, mert azok értéktelen imitációk. „OLLA” huszonhat állam egészségét óvja.

lini olimpiász és az Uj Kelet” c. cikküket, melyben kérdik, hogy leközöljék-e az olimpiai híreket. Bátorodom azon véleményemnek kifejezést adni, hogy ez a leközölés teljesen fölösleges, mert ha a zsidó közönséget érdeklí az olimpiász, úgy azt megtalálja akármelyik sportlapban és nincs szükség arra, hogy egy zsidó lap hasábjain németországi sporthírek napirenden legyenek.

Schwartz Zoltán.

Megkezdik az új bünyügyi nyilvántartók adatainak összeállítását,

amelyek 1924-től kezdve az összes marasztaló ítéleteket felölelik

Bucuresti, július 23. Az új büntetőtörvénykönyv és a bünyvadi perrendtartás részletesen intézkedik a bünyügyi nyilvántartóhivatalok létesítéséről. A visszaeső bűnözők megfenyítésénél valóban hiányzott eddig a nyilvántartóhivatal, mely a gyakorlati bíráskodás szükségletein kívül statisztikai szempontból is felbecsülhetetlen értéket jelent egy ország életében.

Az új perrendtartás mellett létesítendő egy bünyügyi nyilvántartóhivatal is, amelynek megszervezésére vonatkozó végrehajtott utasításokat most állítják össze az igazságügy-minisztériumban. Ez a nyilvántartóhivatal a legszélesebb nyilvánosság rendelkezésére fog állani és pontos adatait bárki felhasználhatja.

A perrendtartás 671-ik szakasza előírja, hogy elsősorban a büntetőhatóságoknál elfekvő periratokból 1924 január 1-től egészen 1936 december 31-ig kiirandók az összes marasztaló ítéletek és ezek az adatok képezik a nyilvántartóhivatal alapját. Ezeket a munkálatokat az ország különböző törvényszékei már az új büntetőtörvénykönyv életbelépéséig, tehát az év végéig elvégzik, hogy az új törvények alkalmazásával egyidejűleg már a nyilvántartóhivatal adatait is fel lehessen használni.

Ennek értelmében az igazságügyminiszter körlevelet küldött az ország valamennyi törvényszékének, így a clujji törvényszék főelnökének is. A körlevél hangsúlyozza, hogy a törvényszéki jegyzők megfelelő segéd személyekkel már most kötelesek megkezdni a bünyügyi ítéletek kivonatának elkészítését, 1924 január elsejéig visszamenően. Az okiráltságban ezeket a munkálatokat a törvényszékek és esküdtbírók hivatalainak nyilvántartási alapján készítik el, míg Ardealban az 1927. évi magyar törvények

34-ik cikkelyének rendelkezései alapján létesített nyilvántartólapok segítségével írják össze az ítéleteket.

A körrendelet előírja, hogy az alapmunkálatok befejezése után a büntetőbírók éventenként kötelesek összeállítani a nyilvántartóhivatal adatait, amelyeket negyed ivéken, az abécé sorrendjében rögzítenek meg. A nyilvántartólapok a következő adatokat foglalják magukba: az elítelt nevét, születési időpontját, lakhelyét és illetőségi helyét, a büntény minőségét, a büntetésnél alkalmazott törvényszakaszokat, a bünyper iratsomójának számát és a büntetés végrehajtásáról szóló adatokat.

A körlevél intézkedései szerint a nyilvántartóhivatal adatait az illető törvényszék hatáskörén belül a büntetőjárásbírók közreműködésével kell összeállítani. A körlevél végül felhívja a törvényszéki elnökök figyelmét, hogy a nyilvántartó hivatal adatainak pontosságáért őket terheli a felelősség és hangsúlyozza, hogy már az előkészítő munkálatok pontosságától függ az egész hivatal jövőbeni értéke. Az igazságügyminiszter rendelkezései alapján a timisoarei törvényszék hatáskörén belül is már a közeljövőben megkezdik a nyilvántartóhivatal előkészítő munkálatait.

Lepage potom könyv-vására

A szépirodalom, gazdaság, technika, filozófia, műtörténet, természettudomány, stb. értékes művei. Hihetetlen olcsó árakon. LEPAGE-nál Cluj. Menjen be LEPAGE-hoz, mert ilyen alkalom talán sohasem adódik. — Kérjen ingyen jegyzéket.

Elnök

Franklin

Newyork, amely annyira oly széleskörű szeretetében Észak-Amerika pány sem le dens nélkül novemberig, Amerika néh élni.

Az amerikai esetben volt egyk szörnyű gyuknál, mi arányaiknál sajátos reag mindarra, az gesztus, ami fantáziáját amerikai tör nyilatkozása ság elleni ha nyomon kis szellemet, es keretében is Óceán ártóp rablását és a gadia, jelenl dinamikussá télig minde délyel rege mel fogad sító szerep erőteljesen tuli sajtó.

Az elnö megindult k érdeklődést ményben, m gyis amióta kijelölték je választási k kifejlésben a hirdetész vánosságot valóban pre mi adja meg lődésének p telen, hogy gyakozás ny renciális har csak politik is. Az elnök pány Ameri egybefügg s nek megoldá A politikai s a legszélső dalni bázis repre talál t A tömegek minden lehe hogy a közt embere álljo

Itt keresse nak a kulcsa amultan ass Észak-Ameri bñ oly rend gát szemben tás és követ ra. Amerika nek során a egyszerűsítés egy sajátos uttal először ramért.

A jelensé amerikai köz ges haladást hogy a harc egyszerűbb megek szem amely lehet

Elnököt és programot keresnek az amerikai tömegek

Franklin Roosevelt és Alfred Landon az elnökválasztás szembenálló jelöltjei. Amerika történetében ezúttal először nem személyek, hanem a program körül folyik a választási harc

Newyork, július 23. Egy olyan világban, amely annyira él-hal rekordokért, amely oly széleskörű és nagyvonalú terveiben, szereteteiben és üzleteiben, mint amilyen Észak-Amerika, az elnökválasztási kampány sem lehet más, mint hatalmas precedens nélkül álló és pártját ríktó. Egészen novemberig, amikor is a választás lezajlik, Amerika néhány kivételes hónapot fog át-élni.

Az amerikai közvélemény számtalan esetben volt célpontja agitációknak, amelyek szörnyűek voltak, nem annyira tárgyuknál, mint amennyire inkább hatalmas arányaiknál fogva. Az amerikai szellem sajátos reagálásának következménye ez, mindarra, ami kaland, ami olyan tett és gesztus, ami alkalmas arra, hogy a tömeg fantáziáját felkorbácsolja. Eltekintve az amerikai történelem néhány megkapó megnyilatkozásától, amelyek közt a rabszolgaság elleni harc oly nemes helyet foglal el, nyomon kísérhetjük a kortársi amerikai szellemet, egészen friss megnyilatkozások keretében is. A mód, ahogyan Amerika az óceán átrepülését, a Lindberg gyermek elrablását és a gangszterek elleni harcot fogadta, jellemzően beszél az átlag amerikai dinamikus lelkületéről (és bizonyos mértékig minden amerikai átlagos). Szenvedéllyel reagálnak az eseményekre, örömmel fogadják a buzdításokat és hangerősítő szerepét játsszák, amelyen keresztül erőteljesen harsog a gigantikus óceánontúli sajtó.

Mit akarnak az amerikai tömegek?

Az elnökválasztással kapcsolatosan megindult kampány ma talán még nagyobb érdeklődést vált ki az amerikai közvéleményben, mint valaha. Három hét óta, vagyis amióta a pártok kongresszusaikon kijelölték jelöltjeiket az elnöki székre, a választási kampány teljes és nagyon éles kifejlésben van. A lapok, rádióállomások, a hirdetőoszlopok mind a választási nyilvánosságot szolgálják, amelyek méretei valóban precedens nélkül állnak. Vajon mi adja meg az erők ezen meglepő felfejlődésének politikai magyarázatát? Kétségtelen, hogy nem az elnöki szék iránti vágyakozás nyomja rá bélyegét a konkurrenciális harc élességére. A jelenség nemcsak politikai, hanem szociális természetű is. Az elnökválasztással kapcsolatos kampány Amerika közszellemében szorosan egybefügg szociális kérdésekkel, amelyek megoldásától függ a tömegek jóléte. A politikai szenvedély, amely lendületében a legszélső határokat éri el, midőn társadalmi bázisra támaszkodhatik, kitűnő teret talál tehát az Egyesült Államokban. A tömegek el vannak szánva arra, hogy minden lehető elkövessenek az irányban, hogy a köztársaság élén az programjuk embere álljon.

Itt keresendő annak a nagy kampánynak a kulcsa, amelynek érdeklődéssel és elámulással asszisztál az európai kontinens. Észak-Amerika az elnökválasztások között olyan rendkívüli jelenséggel találja magát szemben, amely nem maradhatott hatás és következmények nélkül a választókra. Amerika politikai történetében, amelyek során a politikai harcok bizonyára az egyszerűsítés kedvéért egy ember, vagy egy sajátos eszme körül zajlottak le, ezúttal először folyik a küzdelem egy programért.

A jelenség figyelemre méltó, mert az amerikai közvélemény fejlődésében tényleg haladást jelent. Könnyű megérteni, hogy a harc, amely egy személyért folyik, egyszerűbbnek és könnyebben tűnik a tömegek szemében, s hogy egy eszme körül, amely lehet vaskos tévedés, cinikus szem-

fényvesztés, vagy zseniális igazság, gyorsabban gyúlnak lángra a szenvedélyek. A program azonban oly magasabbrendű politikai elem, amely a szavazó tömeg fokozott figyelmét követeli magának. Egy program több eszmét tartalmaz, nem mindig egy személyhez van kötve, szélesebbkörű, bíráló és bírálható tapasztalati tényekre támaszkodik és ígéretek foglalt magában.

A programok népszerűsége

Az Egyesült Államok választói tehát a program kérdése előtt állnak. A választási és kormányzási program megjelenésének érdeme a jelenlegi elnököt Franklin D. Rooseveltet illeti meg, aki hirhadt newdaljével kinos helyzetbe hozta az egész elenzéket. A programnak ma olyan népszerűsége van, mint aminovel azelőtt csak a gangszterek, a prohibíció, vagy annak feloldása a merész repülők és a moziasztárók dicsekedhettek. Ezzel távolról sem kíván-

tuk a program iránti érdeklődést lebecsülni. Az amerikai publikum érett, de gyermeklelkű emberek hatalmas nyája, amelynek sajátos lélektani reagáló készsége nem hagyható figyelmen kívül a nagy politikai megnyilatkozásokban sem.

Attól a pillanattól kezdve, midőn az amerikai demokratikus párt Philadelphian tartott kongresszusán Franklin D. Rooseveltet jelölte ki az elnökségre, aki 1933 óta tartja kezében az elnöki tisztiséget, a választási kampány hivatalosan megnyitottnak tekinthető. Divatos melódiákban, görögütizes formák között és számos emberi áldozattal, amelyek az amerikai kongresszusok és gyűlések tragikus hagyományává váltak, megkezdődött a harc a demokraták programja ellen.

Alfred Landon, az új sztár

A köztársasági párt Roosevelttel egy új sztárt állított szembe egy outsiders, akitől nagyon sokat várnak, de akiről számo-

san azt tartják, hogy többet várnak tőle, mint amennyit szabad volna: Mr. Alfred Landent. Ez a két ember főszereplője a választási kampánynak. Mig azonban Rooseveltnek van programja és homlokán a forradalmár többé-kevésbé jogos fény-övével viseli, Mr. Landon az ügyes ember hírében áll, maga mögött tudja a sajtó-tirraus: William Randolph Hearst lapjait, de nélkülözi azt, ami lényeges és ami divatos: nincs programja. Egy program keresésében, amelyért vidám ünnepélyekkel szinesített gyűlések sorozatát tartják, a köztársasági párt hívei elkeseredetten sóhajtoznak afölött, hogy miért is kellett az amerikaiak kényelmes életét a program szerencsétlen kérdésével komplikálni. Az ucca embere azonban ezúttal szeszélyesnek mutatkozott. Programot akart és a demokraták adtak neki. A többiekben van a sor, hogy a szavazatok mérlegébe bedobják a másik oldalon azt a súlyt, amely feljűk billentheti a választás alakulását.

Augusztus első hetében Bécsben ül össze a fogorvosok és fogászok világkongresszusa

Dr. Aleman professor és dr. Vass Zoltán vezetik a romániai delegációt

Bécs, július 23. Augusztus első hetében Bécsben ül össze a fogorvosok és fogászok kilencedik nemzetközi világkongresszusa. A legutóbbi kongresszus a francia fővárosban zajlott le öt esztendővel ezelőtt. A kongresszus elé nagy érdeklődéssel tekint nemcsak a fogorvosok szűkebb köre, hanem az egész tudományos világ. A fogorvoslás terén ugyanis az utóbbi öt esztendő alatt is nagy tudományos, mint technikai téren hatalmas előrehaladás történt, amelyek teljes anyagát fel fogja ölelni a nyolc napra tervezett kongresszus tárgysorozata.

A kongresszus résztvevőit tizenöt szekcióba osztották fel, amelyek nemcsak a kérdések tudományos exponálására fognak szorítkozni, hanem kiterjednek gyakorlati bemutatásokra is. Az egyes referátumokat a modern technika eszközeinek felhasználásával a referens anyanyelvén kívül egyidőben fogják hallgathatni a kongresszus összes hivatalos nyelvein a résztvevők, külön e célra beren-

dezett mikrofón és fejhallgatóhálózat segítségével. Előadóként a világ minden részéből összeseregülő legkiválóbb fogászszakemberek és orvosprofesszorok szerepelnek. A kongresszus elnöke dr. Hans Pichler bécsi orvosprofesszort szemelték ki, míg a tisztelt elnökséget maga az osztrák köztársaság elnöke vállalta. A kongresszussal párhuzamosan tudományos és ipari kiállítást rendeznek, ezenfelül továbbképző kurzusokat tartanak, amelyek résztvevői számára különböző kedvezményeket biztosított a rendezőség az ottartózkodás költségeit illetően. A kongresszusra való utazás technikai lebonyolítását az Európa utazási iroda intézi, míg a romániai delegáció megszervezésével dr. Vass Zoltán, az ismert clujai fogorvos lett megbízva. A romániai küldöttséget előreláthatóan dr. Aleman professor, a clujai egyetem fogászati tanszékének tanára fogja vezetni, míg a főtájkári teendőket dr. Vass Zoltán látja el mellette.

melletti Küssnachtban élő író az Adeverulhoz intézett levelében fölényes hangon intézi el most a Porunca Vremii okvetlenkedéseit. A levél a következőképpen hangzik:

„Elküldtek a címre Romániából egy Porunca Vremii című lapot, egy nagyon furcsa cikk németnyelvű fordításával együtt. Tartalma a következő: 1929-ben egy Păcurariu nevű román író kinyomtatta saját költségen „A fáraók álma” című regényét, amely valóságos „mestermű”. Păcurariu a regény egyik példányát átadta egy Lippai Dezső „alias Strausmann” nevű újságírónak, a Budapesti Hírlap munkatársának, hogy recenzíót írjon róla és fordítsa le németre. Ehelyett a „zsidó Strausmann” eladta a „mesterművet” a „zsidó Thomas Mannnak”, aki, azaz én, átdolgoztam és „József testvérei” címmel regényt írtam belőle. Ez volna a rendszere az „ugynevezett írónak”, a „Thomas Mann nevű nemzetközi híri zsidó banditának”, akinek helye „az erdőben volna”. Egy ilyen aljasság, amelyet annyi vakmerőséggel követtek el a civilizált világ láttára, nem maradhat büntetlenül. Kívánatos volna tehát, ha engem és kiadómat beperlenének és első intézkedésképpen lefoglaltatnák „a zsidó teljes ingó és ingatlan vagyonát”. A „cikket” Sfetcu Petru írta alá.

Könnyen érthető, hogy hajlottam és most is hajlok arra, hogy az ügyet nevetéses ostobaságként kezeljem, mert ez volna az egyetlen helyes magatartás. Azok azonban, akik a cikket beküldték, felhívják figyelmemet arra, hogy a mai időkben a legnyilvánvalóbb hülyeséget sem szabad ignorálni és válasz nélkül hagyni. Kijelentem tehát a következőket:

Sfetcu ur állításai abszurd és szemtelen hazugságok. Amióta élek, nem láttam, még kevésbé vásároltam „Fáraók álma” című regényt, sem románul, sem más nyelven. „József és testvérei” című regényciklusom egyiptomi vonatkozásai, amelyek az anyag tekintetében hasonlíthatnak isten tudja micsoda regény tartalmához, még meg sem jelentek.

Legenda a zsidó származásomról szóló állítás is. Egyetlen csepp zsidó vér sincs bennem, egyetlen zsidó ősem sincs. Ezt nem azért mondom, mintha restellném esetleges zsidó voltomat, hanem az igazság érdekében, amelyet Sfetcu Petru nem éppen a román sajtó becsületére való módon nyírbál meg.

Teljes tisztelettel:
Thomas Mann.

Thomas Mann, „a nemzetközi híri zsidó bandita” válaszol a Porunca Vremiinek

Kik vádolják meg plágiummal a Nobel-díjas német író

Bucuresti, július 23. A Porunca Vremii, az ismert bucaresti antiszemita szennylap röviddel ezeiőtt éles támadást intézett Thomas Mann, az emigrációban élő világhíri német író ellen. Azon, hogy lezsidóz-

ta a Nobel-díjas író, a Buddenbrooks-ház, a „Zauberberg” és még néhány mű hallhatatlan szerzőjét, senki sem akadt volna fenn. A lap azonban egyebek között plágiumvádát is koholt ellene. A Zürich

Egyéni nyaralások Constantán

a Fekete tenger gyöngyén, Constantán, a világhíri mamaiai strandon egyéni nyaralási akciókat szerveztünk be. Lakás: A kitűnő Palace szállodában. Ketten kétágyas szép balkonos szobában. A szobák általában a tengerre nyílnak. Folyóvíz. Liftszármalat. — Étkezés: A Transsylvania étteremben. Kitűnő konyha. Naponta háromszori étkezés étlap szerint. Különböző igények is kielégíthetők (diétás étrend). Teljes ellátás, kurtaxa, kiszolgálási díjak 15 napra most a főszezonban

csak 3450 lej

Vasuton féláru jegy. Kitűnő vasuti összeköttetés. — A részvételi díjak utazási osztályunknál az indulás előtt 5 nappal lefizethetők. Részletesebb felvilágosítást utazási osztályunk nyújt.

A Bastille tértől a Quai d'Orsay-ig

— Párizsi levél —

Párizs, július 23. Julius 14-én Franciaország a nagy forradalomról emlékezett. Az ünneplő Párizs sohasem volt még ilyen nagyméretű. 1935-ben körülbelül félmillióra rugott a tüntetők száma. Most meghaladta a milliót. Ezzel az ünneppel jelezte Párizs népe annak a történelmi fordulatlaknak a jelentőségét, amelynek színtere ma Franciaország. Korábbi évtizedekben is többször küzdött együtt a radikális kispolgárság a munkássággal. Az antiklerikalizmus egybeforrasztotta őket. A szociális kérdések viszont elválasztották. Időközben megváltozik Franciaország képe. Az antiklerikalizmus most nagyon elhalványodott. Az antifaszizmus az, ami a néprontot, a kispolgárság, parasztság és munkásság politikai együttesét megteremtette. De az új szövetségben már jelentős szerepe van a szociális problémáknak is. A köztársaságiak szabadságvágyát erősen egybe kell fűzni a munkásságnak a szociális igazságosságért folytatott harcával, hirdette Léon Blum a Nemzeti téren. S az a tömeg, amelynek hatalmas árama hömpölygött Párizs utcáin, a Bastille téren, a Nemzeti téren, az új francia rendtől szabadságot, de nemcsak szabadságot, hanem munkát és kenyert is vár.

Az új Bastilleok ellen

Nemcsak az ellen tüntetett Párizs népe, hogy a fanizmus felállítsa a lerombolt Bastille helyett a feudaizmus régi börtöneit. Megmozdult a fánctöke új Bastille-ai ellen is.

A népront kormányja már több mint egy hónapja van uralkon. Ez alatt az idő alatt a francia fasizmus ellen erős kezű mutatott. A fasiszta ligákat feloszlatta. Sokáig azzal érveltek a ligék feloszlátása ellen, hogy a fasiszta szövetségekkel szemben tanúsított erély polgárháborút idéz elő. A népront energiája bebizonyította, hogy a fasiszta ligék mögött nincs komoly erő.

De az új kormány nemcsak a szabadságot védte meg. Gondoskodott a tömegek gazdasági érdekeinek védelméről is. Az új szociális törvények, amelyek villámgyorsan követték egymást, valamint a tömegek mozgalmata, amelynek békés befejezése érdekében a kormány közbenjár, a bérvivónak körülbelül 40 százalékos emelkedését idézték elő.

A francia gazdaság nagy kérdése: nem vesztik-e el a dolgozók a révén, amit nyertek a vámonon? Nem vesztik-e el az áremelkedés azt, amit a béremelés hozott? A népront kormányja politikai okokból nem nyult a devalváció kényelmesnek látszó módszeréhez. Feladata: a tömegek vásárlóerejét erősebb ütemben fokozni, mint aminő iramban az árak emelkednek. Küzdeni az árak felhajtása ellen, hitelt biztosítani nemcsak a nagytökeket, hanem a kisembereknek is, nagy munkákkal felfrisseníteni a merevedő gazdasági életet. Mindez Franciaországban radikális szaktást jelent a gazdasági liberalizmus régi módszerével. A gazdasági erők szabad jártoka helyett a szociális gondoskodástól vezérelt állami beavatkozás lép, nemcsak a város, hanem a falu népe érdekében is. Az új gabonahivatal megfellelő és állandó árakat biztosít a mezőgazdálkodóknak. A népront kormányja foglalkozik a haszonberek leszállításának, a mezőgazdasági kollektív szerződés megkötésének, a mezőgazdasági adósvédelem fejlesztésének gondolatával.

Bastilleok a külpolitikában

A népront kormányának sikerét a belpolitika terén mutatkoznak. De nemcsak a belpolitikának, a külpolitikának is vannak Bastille-ai. Börtönök, várak, amelyek megkötik a széles tömegek békevágyának érvényesülését. A nagy probléma: sikerül-e a francia kormányának a külpolitika terén is érvényesíteni befolyását, új, eleven szellemmel megfőtteni az európai külpolitika fojtó levegőjét.

Genfben a lavalai politikai szomorú örökséget vette át az új francia kormány. De a lavalai politika eredménye csak a szankciós politika megszüntetését jelenti. A lavalai politika árkat adott a két európai nagy demokráciának: Angliának és Franciaországnak közé. Remélte, hogy Olaszországot sikerül Németország ellen mozgósítania, megteremtette a stressai frontot. De azzal, hogy nem segítette kellően sem Angliát, sem Olaszországot, mind a kettőt eltávolította Franciaországtól. Berlin és Bécs megegyezése, amely voltaképpen Berlin és Róma megegyezését jelenti, a stressai és a locarnói frontok összműködése a lavalai politikának a következménye. A Harmadik Birodalom az új Locarnótól való féltelmében megegyezik a második római birodalommal. A Harmadik Birodalom engedelményt tesz Olaszországgal szemben, elismeri Ausztria függetlenségét. Korábban — írja a

Reichspost — Európa fellélegzett volna az ilyfajta kijelentésnek hallatára. A mai Európa helyzetére jellemző, hogy a német-osztrák-olasz béke nem megnyugtatóan, hanem izgatón hat Franciaországban, ahol a párt-politikai ellentétek kezdtek igen erősen kiélesedni, a berlin-római békének a híre csaknem egységes közvéleményt teremt. Csaknem egyhangulag követelik a párizs-london-moszkva-prágai kapcsolatok kimélyítését. A francia demokrácia előtt ez a feladat így jelentkezik: Európa demokratikus, békére vágyó erőt kell egybefogni, elsősorban a lavalai politikával megrendített francia-angol barátságot megerősíteni.

Mit szól Anglia?

A berlin-római megegyezés hatásai máris érezhetők. Belgium, mely eddig inkább Lon-

don, mint Párizs felé húzott, Franciaország szarnyai alatt keres védelmet. (A kisanantot Olaszország és Németország közeledése megszállította. Csehszlovákia szövetségeseihez azért közeledik, mert fél, hogy a német-osztrák béke következtében Csehszlovákia felé súlyosabb lesz a német nyomás. Jugoszlávia viszont a római-berlini egyezmény következtében az olasz befolyás megerősödésétől tart. Titulescu helyzete Bucarestben az új fordulat következtében lényegesen megjavult. Az új megegyezés híre Varsóban is izgatalmat kelt. Varsó fél, hogy Németország, amely Ausztria felé tompítani kénytelen agitációját, a danzigi és memeli kérdésben más hurokat pengtet majd. Lengyelország az új események hatása alatt úgy a bel-, mint a külpolitikában erősen ingadozik. Egyelőre éppoly kevésbé lehet róla tudni, hogy a külpolitikában melyik fronthoz tartozik, mint azt, hogy a belpolitikában keresi-e a békét a parasztsággal és a munkássággal.)

A Quai d'Orsaynak, a francia külügyminisztériumnak azonban ma nem Lengyelország, hanem Anglia a legnagyobb gondja. Ebben a fontos demokráciában több irány küzd egymással. A németbarát konzervatívok és liberálisok is csoportját, az Anglia el-

szigetelését hirdető csekély töredéket a berlin-római megegyezés örömmel töltötte el. Nem így hatott azonban Anglia túlnyomó többségére. A konzervatívok nagyrésze megdöbbent, egy részüket megijesztette a Harmadik Birodalom várható megerősödése. Többségükre azonban komolyabban hatott az a körülmény, hogy a berlin-római megállapodásban az olasz politika megerősödését látják. De ugyanilyen kedvezőtlen hatást tett az új megállapodás a munkáspártra, azokra, akik a Harmadik Birodalom és a második római birodalom közeledésében új blokk alakulását látják. Nagy valószínűség szerint a montreuxi egyezmény, Anglia közeledése az orosz-francia állásponthoz Berlin és Róma közeledésének számlájára írható. Könnyen lehet, hogy Anglia nem dönt gyorsan. Sokan vannak Angliában, akik azt hiszik, hogy az új berlin-római front nem lesz tartósabb, mint a stressai front. De Angliában diplomaták megfontolásánál nagyobb sulya van a közvélemény megmozdulásának. S az a közvélemény, amely Derbyben erősebb béképolitikát követelt az angol kormánytól, ma az olyan csoportosulással szemben, amely szemben fasiszta blokkot jelent, a béke frontját, a béke védelmét, a nemzetközi biztonság megerősítését követeli. (v. z.)

Többszázezer lej értékű hamis kétszázötven lejest állítottak elő a bucuresti pénzhamisítók

Isában hamis ezerlejes bankjegyet találtak

Bucuresti, július 23. (Az Uj Kelet tud.) Jelentették, hogy a fővárosi rendőrség hosszab nyomozás után leleplezte egy jól megszervezett pénzhamisító banda székhelyét, az Egyetemi téren levő Schutzen palotában.

A banda székhelyén a rendőrség négy tagját tartóztatta le a pénzhamisító bandának. A nagy apparátussal beindított nyomozás megállapította, hogy a banda kitűnően volt megszervezve és emberei nemcsak a fővárosban hanem az ökirályság egész területén terjesztették el a hatalmas mennyiségben előállított hamispénzt. A banda vezérét Untsch Árpádnak hívják. A letartóztatottak a rendőrségen egy ideig tagadni próbáltak, később azonban mindnyájan bevallották, hogy tagjai a pénzhamisító bandának és Untsch egyelőre még három embert nevezett meg, aikkal együtt dolgoztak.

A rendőrség lefoglalta a Schutzen palota szuterénjében megtalált összes gépeket, egy teljesen modern pénzhamisító felszerelést, azonkívül pedig nagymennyiségű elkészített és félig kész hamispénzt. Megállapították, hogy a banda kitűnően volt felszerelve és az eredetiekhez a megtévesztésig hasonló 250 lejes hamis érmekeket állítottak elő. Naponta a banda sok ezer lej értékben állított elő hamispénzt.

Untsch, a bandafőnök beismerte, hogy a pénzgártó üzem berendezése óta

többszázezer lej értékű pénzt készítettek elő és hozták forgalomba.

A banda egyes tagjai végezték el a pénz-

előállítás technikai műveleteit, mások pedig csak a pénz elhelyezésével foglalkoztak.

A rendőrség a nyomozás során arra a megállapításra jutott, hogy a banda összeköttetésben állott egy másik pénzhamisító társasággal is, amelynek Transilvániában van a székhelye. A transilvániai banda után erősen nyomoz a rendőrség, miután valószínűnek látszik, hogy itt is nagymennyiségű hamispénzt készítettek és hoztak forgalomba, a regáti pénzüzemhez hasonlóan.

Az országjárta megindult hajszá során, amit a rendőrség a pénzhamisító bandák leleplezésére indított és ami már eddig is 7-8 pénzhamisító társaság üzemének felrobbantására vezetett, legújabbban Jasiban folytatja a nyomozást a rendőrség. A Banca Nationala jelentése alapján ugyanis megállapították, hogy a városban hatalmas mennyiségű hamis 250 lejes érmet hoztak forgalomba.

A Banca Nationala jasi fiókja ezenkívül egy hamis 1000 lejes papírpénzt is talált a befizetett névnek között.

A rendőrség véleménye szerint itt egy új és az eddigieknél sokkal nagyobb apparátussal dolgozó pénzhamisító társaságról lehet szó, amely az éropénzeket kívül papírpénzeket is hamisít. Nincs kizárva a rendőrség feltevése szerint az sem, hogy Jasi környékén működik egy 250 lejes érmekeket hamisító banda és azonkívül egy másik is, amely papírpénzeket állít elő. A nyomozás megindult, hogy a pénzhamisító társaság székhelyét leleplezzék.

hatóságok figyelmét, mielőtt még Stelescu nyomára bukkannának. Másnap azonban Caratanasnak sikerült megtudnia Stelescu tartózkodási helyét a Brancoveanu-kórházban. Autón azonnal elhőzötták a táborból a csapat tagjait. A főváros határánál elváltak s a központi vásárcsarnok mellett egy kocsmában találkoztak. Itt Caratanase szétosztotta a fegyvereket és töltényeket. A kórházba behatolva, Stefan Georgescu a telefonra ügysit fel, nehogy a hatóságokat értesítsék. Elsőnek Curcă Stefan lépett be Stelescu szobájába és ő adta le az első lövéseket. Utoljára Stefan Georgescu és Ion Trandafir került Stelescu ágyához és lötték ki revolvereiket a volt gárdistára, aki azonban ekkor már halott volt. A vádirat őket nem is gyilkossággal vádolja, csupán gyilkosságban való bűnrészességgel, mondván, hogy holttesttel szemben nem lehet emberölést elkövetni.

A boncolás megállapítása szerint pontosan 36 lövést adtak le Stelescúra. Ebből 17-et megtaláltak Stelescu testében a boncolás alkalmával, 18 részben az ágyba, részben a falba furdódtak, egy golyónak pedig nyomavestett. Nyolc golyó érte Stelescu fejét és nyakát, négy a tüdejét, 13 a hasát, megsemmisítve a máját, a vesét, a lépét, a gyomrot és a beleket, míg 6 golyó érte karjait és lábait.

A gyilkosság elkövetése után Pele Jon revolveres fedezete mellett biztosították szabad elvonulását a kórház épületéből. Az ezt követő események már ismeretesek. A gárdisták tagadják, hogy rajtuk kívül bárki más tudott volna a gyilkosságról. Ezzel szemben a letartóztatás megerősítésének tárgyalása alkalmával az egyik védő kijelentette, hogy a gyilkosság a targumuresi diák-kongresszus határozatainak egyik következménye volt. Egy másik védő: Budisteanu ügyvéd a vádlottak szabadlábrahelyezését kérte, mondván, hogy egyrészt nem kell tartani szökésüktől, másrészt a védelem amugyis arra számít, hogy az esküdtek felmentő verdiktet fognak hozni.

A Romania Noua mai számában táviratot közöl, amelyet Maniu Gyula intézett Stelescu özvegyéhez. A részvétlívratban a volt miniszterelnök felháborodásának ad kifejezést a tett fölött és az abnormis politikai viszonyoknak tudja be, hogy egyesek olyan állapotba juthattak, hogy ilyen elítélendő eszközökhöz nyuljanak.

André Maurois: „A halgatag Brantle ezredes”. Az első regény a skótekról. Maurois legsikerültebb könyve. Ara füze 60 lej. Epoque-kiadás. Kapható minden könyvtárakban.

Sem védőket, sem mentőtanukat nem akarnak Stelescu gyilkosai

Egy merénylet pontos statisztikája számokban. Maniu részvétlívratot intézett Stelescu özvegyéhez

Bucuresti, július 23. A Stelescu meggyilkolásában bűnös gárdistákat letartóztatási végzésük megerősítése után újabb kihallgatásnak vetette alá Stanescu vizsgálóbíró. A gárdisták kategórikusan kijelentették, hogy védőtanukat nem kívánnak felvonultatni és egyáltalán lemondanak arról, hogy ügyvédek lássák el védelmüket. Teljes egészében fenntartják a gyilkosság elkövetése után tett első vallomásaikat: Meggyilkolták Stelescut, mert ez előárulta a gárdát és ezzel az ország ügyét.

temen, mindketten bihormegyeiek. Az adeali csapat, amelyhez a fentiekben kívül a Clujon tanuló Cura Stefan is csatlakozott, július 7-én utazott Bucarestbe és ott érintkezésbe lépett Caratanase Ion kereskedelmi akadémiai abszolvenssel, aki már időközben szervezett egy hantagu csoportot Stelescu meggyilkolására. A két csoport egyesült és ayomon követte Stelescut, tervüket azonban nem hajlhatták végre, mert ezt állandóan őrizték hivi.

A gyilkosok közül három transilvániai származású. Bozantan Josif a salajmegyei Basad községből való, 25 éves oradeai ügyvédjelölt, Bogdan Gavrilá 23 éves és Pele Ion 24 éves joghallgatók a cluji egya-

A haditervet minden esetben Caratanase Ion lakásán beszélték meg. Időközben Stelescu megbetegedett és üldözői elvesztették nyomát. Július 15-én Caratanase egy ilfov-megyei vassárgalista nyári táborba küldte a csapat tagjait, nehogy felhívják magukra a

Habsburg-összeomlás

Bruno Brehm megrázó történelmi regényei. „Igy kezdődött — Apis és Este“ 408 lap, 172 lej, „A kétféjú sas lebuli“ 436 lap, 172 lej

LEPAGE-nál, CLUJ

Postán utánvéttel. — Kérje az új könyvszenzációk teljes jegyzékét!

Mindazok, akiknek az életben sikerük van

először is saját egészségükkel törődnek. Vigyázzon Ön is egészségére...

Az emésztés célja az élelmiszerek átalakítása, hogy kivonja belőlük a tápláló anyagokat, amelyek a szervezet működéséhez és felépítéséhez szükségesek és hogy azután eltávolítsa a salakot. Ha az emésztő szervek rendszeresen működnek, minden jól megy. Azonban hogyha a máj megbetegszik, túlterhelődik az abnormálisan magas mérgező anyagtermelés által és ez a szoros értelmében megmérgezi a szervezetet. Ebben az esetben beáll az úgynevezett autointoxikáció.

A következmények ugyszólván borzalmak lehetnek; az emésztő szerveknél: gyomortágulás, rossz emésztés, bélhurut, veszkekedés, májba; az eldugult veséknél beállhat az urémia; a megzavart idegrendszer ezek féle bajt okozhat. A bőrt pattanások, furunkulusok, ráncok lepik el. Sőt még a szívet is megtámadhatja és akkor beteges szivdobogás és borzalmas érelmeszesedés lép fel.

Tehát halaszthatatlanul küzdeni kell ez ellen a veszélyes önmérgezés ellen. Hála az Urodonalnak ma már tudjuk a módját annak, hogy hogyan kell ezeket a káros anyagokat eltávolítani. Eppoly eltávolíthatjuk azokat amelyek rosszul dolgozódtak fel, mint azokat amelyekel minden cél nélkül tartott vissza a szervezet. A máj tehermentesítéséért, valamint a rossz állapotban levő veseszűrők helyreállításáért folytatott harcban egyetlen más szer sem versenyezhet az Urodonalal. Egyetlenegy anyag nem volna erre elegendő. Urodonal tartalmazza a tíz legjobb hűgysav és mérég oldó, kiváló szert. Ehhez járul még a hűgysav és epeutak legerősebb fertőtlenítő szere is. Mindez hosszadalmas és alapos tudományos munkák alapján pontos kísérletek és gyakorlati próbák utmutatása szerint van összeállítva és adagolva.

A leghíresebb orvostanárak tudományos értekezései. Franciaországban és a külföld többi országaiban, számos tudományos cikk és demonstráció bizonyítja az Urodonal terapeutikus értékét és elismerik, hogy a szervezet mérgeletlenítésében és megfiatalításában egyetlen más szer sem versenyezhet vele.

URODONAL megóvja az egészséget.

Chatelain készítmény. Megbízható márké.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

SPORT

A clujai uszósport eseményeinek megőzője

Az elmúlt héten a clujai lapokban az uszósport szövetséghez közelálló körök által sugalmazott cikkek jelentek meg, amelyek a város uszósportjának multját, jelenét és jövőbeli kilátásait foglalkoztat. Ezen közlemények egyöntetűen elismerték az uszósport eredményes tevékenységét, amely révén a vízisportok támogatására meg tudták nyerni egyrészt a városi tanácsot, amely hozzájárult ahhoz, hogy a vízisportok javára a strandfürdő belépőjegyét alig érezhetően emeljék fel, másrészt a közönség belátását nyerték meg, amely az áremelést jóindulattal tudomásul is vette.

A nagy lendülettel beindult clujai uszósport megnyerte tehát egy városi tanácsot, mint a közönség támogatását. Ehhez csak a jó sportesemények hiányoztak, ebben azonban Clujon nincs hiány. Ha mégis hiányosságok mutatkoznak, ez a versenyeket, de főleg vízipólómérkőzéseket vezető bírák terén van. Mert lehet valaki felkészült tornász, vagy futballbíró, ez azonban még nem jelenti azt, hogy jó pólóbíró is, amint ez például az elmúlt pénteki CAC-Haggibbor mérkőzésen kiderült.

Aligha lehet ok arra, hogy pólójátkezezőinket rosszhiszeműséggel vádoljuk. Azt minden esetben megállapíthatjuk, hogy nem igen vettek maguknak annyi fáradságot, hogy a könnyen érthető vízipólószabályokat alaposabban áttanulmányozzák. Ebből pedig sajnálatos kellemetlenségek adódnak. A sportszerűség és kellemetlenségek elkerülésére ajánlatos volna a helyzetet úgy segíteni, hogy a vízipólómérkőzések vezetésénél engedjenek helyet a kiöregedett vízipólójátkezőknek, akik régi gyakorlatuk és tapasztalataik révén nehezebben rászédhetők és nem dőlnek be a legátáltszóbb trükköknek. Csak például említsük meg a tárgyumeresi vízipólógyűjtés clujai játékát, amely alkalomból a vendégek edzője mintabíráskodást mutatott be, amely több volt mint élmény. Tárgyumeresi vízisport-életét egyébként utmutatásul szolgálhat városunk vízisportéletének is. Tárgyumeresnek igen fejlett uszósportléte van és ezt egyedül komoly, hozzáértő, körültekintő vezetésének lehet tulajdonítani. Clujon is van anyag bőven, csak gondtal kell foglalkoztatni és a szövetséget alkotó vezetőknek tudniuk kell a kicsinyes klubérdekeken felülemelkedni. Ez elmaradhatatlanul fontos...

lehet tulajdonítani. Clujon is van anyag bőven, csak gondtal kell foglalkoztatni és a szövetséget alkotó vezetőknek tudniuk kell a kicsinyes klubérdekeken felülemelkedni. Ez elmaradhatatlanul fontos...

A Haggibbor több évi pihenés után igen komoly tevékenységet fejt ki a vízisportok üzése terén — állapítuk meg a legteljesebb sikerrel. Ezzel példának élvé megemlíteni az Univerzitata szezonnyitó versenyét, amelyen a Haggibbor fiataljai igen szép eredményeket értek el. A fiatalok között többen vannak olyanok, akik fejlődésükben sokat ígérnek és akik minden bizonnyal még sokat fognak magukról hallatni. Természetesen a Haggibbornak számolnia kell a működését normális viszonyok között is gátoló körülményekkel és ezért mindent el kell követnie, hogy úgy számbelileg, mint nívóban olyan fokot érjen el, hogy az immár uszósportunkban is dusan virágzó driblik működésben ne hátráltathassák.

A Haggibbor igyekszik a kívánalmaknak eleget tenni. A pólógyűjtés egy itten nyaraló külföldi versenyzővel megerősödvé startolt és bár első két mérkőzésén vereséget szenvedett, ebben azonban sok külső körülménynek is lényeges szerepe volt. A Haggibbor esélyes lehetett volna az első helyre, erről azonban egyelőre az ismert körülmények miatt nem lehet szó. Ez azonban nem lehet ok arra, hogy akár a pólócsapat vezetősége, akár a pólózók kedvüket veszítsék. Harcoljanak csak tovább is a töltik az előző években megszokott lelkesedéssel és sportszerűséggel és az eredmény nem maradhat el.

Végül nem mulaszthatjuk el megjegyezni, hogy a Villamosok pólógyűjtésének derék vezetősége ugyancsak respektálja a Haggibbor, hogy évről évre a Haggibbor ellen Aludról két közönségitatókosokat és ezekkel értesíti együttetését. Önkéntelenül is felmerül a kérdés: miért nem erősítették az Univerzitata ellen, hogy a 11:1-es vereséget elkerüljék?

Arról ezúttal ne essék szó, hogy az UEC-

Haggibbor mérkőzésen a szövetség bajszos időmérője megrövidítette a játékidőt. Legáltalában is ne részletiben. Mert ha boncolgatnánk a kérdést, az derülne ki, hogy bíráskodásában klubérdekek vezették... s—

Dorgálással büntették Ceureanu labdarugóbíró. Bucurestiből jelentik: A Venus-AMEFA Bucurestiben lejátszott nemzetibajnoki mérkőzésen — mint ismeretes — Ceureanu volt a játékvezető, aki olyan irányban vezette a játékot, hogy annak eredményét erősen befolyásolta — a Venus érdekében. Emiatt fegyelmi eljárás indult ellene, amelynek eredményeképpen dorgálással büntették. Nem mulasztatjuk el megjegyezni, hogy mindenképpen dicséretes a szövetség azon igyekezete, hogy a korrekt bíráskodás védelmében fellép, ezt azonban eredménnyel csak akkor végezheti, ha nem hasonló jelenléteket szankcionál fog alkalmazni azok ellen, akikről megállapítást nyert, hogy működésükben rosszhiszeműek voltak.

Még mindig kavargó Bucurestiben a Barátgy. Barátgy körül az események még mindig kergetik egymást. Hol hazajön, hol uton van, hol Bucurestiben, hol Oradean. A tény mégis az, hogy Barátgy Franciaországban várja a román szövetségéről kiadása érdekében újabban folyamathoz tett lépések eredményét. A CFR egyébként már nem reflektál a játékosra, annál inkább a Crisana, amely legalább pénzét, ha nem játékosát szeretné viszontlátni.

A Haggibbor uszó- és vízipólószakosztálya értesíti az érdeklődőket, hogy Farkas Imre személyében amatőrdzót szerződött, aki a Haggibbor azon tagjai részére, akik uszni vagy vízipólóznai tanulni akarnak, a nap minden szakában a strandon, a Haggibbor öltözőben rendelkezésre áll.

Vasárnap Predealon ülnek össze a B) ligás egyesületek. Bucurestiből jelentik: A B) ligás egyesületek a szőnyegen levő reformok ügyében vasárnap Predealon délután 5 órakor a Carmen-villában ülnek össze. Az értekezletre meghívták a Nemzeti Bajnokság Bizottsága, valamint a Bírók Federal tagjait is.

BEZINHÁZ-FILM MŰVÉSZET

OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtöktől: Vihar a Sárgea tengeren. Fősz.: Clark Gable, Jean Harlow, Wallace Beery. Magyar feliratok.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Három film — káprázatos rendezés. Magyar feliratokkal is: I. Vége a táncnak. Bűnügyi dráma. Nancy Carroll, George Murphy. II. A zsongló rabjai. Kalandfilm. Claudette Colbert, Herbert Marshall. III. Gálalövedés. Vigjáték. Micky Maus. Helyárak: 9 és 13 lej. Kezdet: 3, 6 és 9 órakor.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Két rendkívüli filmsláger 15 és 20 lejért: I. Premier! Hálókocsik ellenőre. Dekobra világhírű regénye nyomán. Georg Alexander rendkívül hangulatos, szellemes, pikáns szalonvígjátékláger. II. Occi Ciorna (Fekete szemek). Harry Baur, Simone Simon világsikert aratott csodaszép filmje. Mindkét filmben magyar feliratok. Előadások kezdete: I. Hálókocsik ellenőre: 3.20, 6.20 és 9.20 órakor. II. Occi ciorna: 4.30, 7.30 és 10.30 órakor.

A MUNKAS MOZGÓ MŰSORA:

Szerdán, csütörtökön, pénteken 3, 6 és 9 órakor két világláger, hogy helyár: I. A prágai diák. Teljesen új szereposztásban. Főszerepekben: Adolf Wohlbrür és Dorothea Wieck. II. A titokzatos éjjel. Izgalmas kalanddráma. Főszerepekben: Roland Colman, Warner Oland és Loretta Young. A terem kellemesen hűvös. Helyárak: 10 és 12 lej.

Mannheim—Grosz Héber-magyar szótár

628 lap, 44 oldal nyelvtan, egészvázonkötésben 330 lej.

LEPAGE-nál Cluj

Postán utánvétellel. — Kérjen ingyen Judiacs jegyzéket.

Pékek, cukrászok, fűszeresek

TÖRVÉNY ALTAL előirt liszt-nyilvántartási könyvek kaphatók

BERNÁT papírüzletében
Piața Unirii 29.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetése 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetéseket díja előre fizetendő. Jellege levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Hölgyek figyelmébe! Eddig még nem létezett siker. Villany és villany nélküli tartós ondolás legújabb és leggarantáltabb külföldi szerekkel. Legmodernebb hajmunkák és parókák készítése és azok villanyondolása. Mussa, Piața Unirii 23.

A legizétebb vegetárius ételek a régi, jóhírű Schwartz-féle kóser vegetárius étteremben kaphatók, mely Flóra név alatt a Str. Gherscu 7. szám alatt (a Kereskedelmi Akadémia során) ismét megnyílt. Családoknak kihordásra kedvezményes árak. Vezető: Schwartz Ignác.

Szolid lakótársnót keresek butorozott szobába. Cim: Str. Saguna 7.

21 éves, igen művelt és szép urileány 250 ezer cseh korona hozományjal férjhez menne vallásos, 30 éven aluli, lehetőleg diplomás fiatalemberhez. Bővebbet „Mira“ házasságközvetítő Cluj, Regele Ferdinand 116.

10 évvel meghosszabbítja az életét, egy év alatt megspórolja a főző árát, ha petrolgáz-fűtést használ, melyet legolcsóbban Moskovits és Társánál Cluj, főpostával szemben vásárol, Takarékoságra is.

Nyaralók! Kérdülők!
Tartós szálmik és sajtok. Romadur-sajt, vaj, túrók. Elismert minőség, friss ár. — פתח תקוה —
PARDESS
Élelmiszerlerakat, P. M. Viteazul 1. sz. Cluj.

Kurréns cikk képviselőt vállalom Huedin és vidéke részére. Fabrica de sifon pentru Klein.

Egy alig használt, teljesen kifogástalan állapotban levő remorka (pótkocsi) tömör gumikkal minden elfogadható árt azonnal eladó. Cim: Bernáth Miksa Timisoara II. Str. Negruzzi, Grün lerakat.

Bucuresti, Regában jól bevezetett képviselő, aki jelenleg nagy gyárakat képvisel, képviselőket vállal. Esetleg finansziroz. Cimezni kiadóba „Garanciaképes“.

Keresünk megvételre jókarban levő Chrysler Imperial motort. Cim: Mera-garage Cluj, Str. Iasilor No. 8.

Jól és olcsón, csakis városunk egyetlen orth. kóser vegetáriánus éttermében lakhat jól, ahol a legizétebb ételek kívül elsőrangú cukrászat is van. Abonensek nagy kedvezményben. Koszt bárhová kihordásra is kapható. ADLER Reg. Ferd. 22. I. em.

Pályázat

A clujai „Poale Cedek“ keres a nagyünnepekre egy elsőrangú tenorhanggal rendelkező művésznek, aki elismádkozót.

Ajánlatok „Poale Cedek“ Cluj, Str. G. Baritiu 16 küldendők. Utiköltség csak a meghívottnak térített meg.

Azsorozógép teljesen jókarban műkösen eladó. Cim: Terkeltaub Mihály Oradea, Piața M. Viteazul 8.

— Időprogr...
milméterrel felhőzet, enyh mérséklet, essekkel.

— Lupu c...
haza. Bucure véli, hogy dr közepére hal

— Egy 17...
kus örökös jelentik: A egészen küllő vatva itélete be az ügy el Iordachescu napi mulatoz Tamasu neve zet. Iordache ledkezett a len meghalt gyonának eg örökébe aka jelentkezett tett be a va

— Létrejö...
tomi katonai lentik: Az a ügyében meg már parafaltg plenárius ülés

— Egy k...
ötven ember ból jelentik: egyik mellék zsufolt komp dalára mene ember a viz

— Haláloz...
szenvedés ut dr. Kováts H sége, néhai I dó hitközség a leánya. A végrendeletét kiderül, hogy ingatlanokba céira hagyta a sighthi Tal bizta meg az tagu bizotts ügyeiben. A helybeli zsid az alapítván

— Mérge...
muresi juhás döbentő sze (Sighetel) h Anna 18 éve a község ha kis juhászle eszméletlenül segítségére s ták meg, h nagy kigyó lábát. A pá kigyót a le szállították

— Mindaz...
melyeket ro föleg husm fordulásakor „Ferencz Jó lata rendkív ajánlják.

Falk Géza születésének évfordulóját Rózsavölgyi Gyászzeneti évét, hogy könyvet, am tes, élvezete rajz, hanc Nagy értéke renc magya rendeleté, a temetésénél vumu zenét rium rendk Liszt Feren teti a Liszt letve elbesz ben Liszt z zeneszerzői és ehhez cs egyenkénti állított Lisz illusztrációk meg, 280 le lej, később ben vagy L ujdonságok

HIREK

— **Időprognózis.** Bucurestiből jelentik: 2-3 milliméterrel emelkedő légnyomás, váltakozó felhőzet, enyhe szél észak felől, csökkenő hőmérséklet, esők, viharok elektromos kísérletekkel.

— **Lupu csak augusztus közepén érkezik haza.** Bucurestiből jelentik: A Capitala tudni véli, hogy dr. Lupu hazaérkezését augusztus közepére halasztotta.

— **Egy 17 év előtti mulatós éjszaka tragikus örökösödési epilógusa.** Bucurestiből jelentik: Az ifjói törvényszék rövidesen egészen különös örökösödési perben lesz hivatalosan ítéletet mondani. A Capitala számol be az ügy előzményeiről: 1919-ben egy Iancu Iordachescu nevű moldovai milliomas több napi mulatozás után a fővárosban egy Irma Tamasu nevű artistanő javára végrendeletet. Iordachescu az évek során meg is feledkezett a végrendeletről, de tavaly hirtelen meghalt és leánya, mint 12 millió vagyonának egyedüli törvényes örököse apja örökébe akart lépni. Meglepetésre azonban jelentkezett Irma Tamasu, aki igényt jelentett be a vagyonra.

— **Létrejött a megegyezés az angol-egyiptomi katonai klauzulák ügyében.** Kairóból jelentik: Az angol-egyiptomi katonai klauzulák ügyében megegyezés jött létre tegnap, amíg már parafáltak is. Holnap a két delegáció plenáris ülést tart.

— **Egy kigyó miatt felborult a komp — ötven ember a vízfelület Indiában.** Bombayből jelentik: Lucknows mellett a Ganges egyik mellékfolyóján kigyó mászott fel egy zsufóra kompra. A tömeg a komp egyik oldalára menekült, a komp felborult és ötven ember a vízbe fullt.

— **Halálozás.** Sighetből jelentik: Rövid szenvedés után a napokban elhunyt Sigheten dr. Kovács Henrik volt borsai körorvos felesége, néhai Dávidovits Adolf az orthodox zsidó hitközség hosszú éveken át volt elnöke és leánya. A megboldogult 1931-ben keltezett végrendeletét tegnap bontották fel, amelyből kiderül, hogy mintegy másfélmillió lej értékű ingatlanokban lévő egész vagyonát jótékony célra hagyta. Az elhunyt Grünwald Jakabot, a sighetli Talmud Thora egyesület hitszónokát bizta meg az alapítvány kezelésével, aki héttagú bizottság elvén intézkedik az alapítvány ügyében. Az elhunyt megnevezte azt a tíz helybeli zsidó karitatív intézményt is, amely az alapítványból részesülni fog.

— **Mérges kigyó áldozata lett egy marameusi juhászeleány.** Sighetből jelentik: Megdöbbentő szerencsétlenség történt tegnap a Sighettel határos Jápa községben. Tintás Anna 18 éves parasztleánya a juhait legeltette a község határában. Egy adott pillanatban a kis juhászeleány irtózatot sikoltott, majd eszméletlenül esett össze. Társai nyomban a segítségére siettek és megdöbbenve állapították meg, hogy a szerencsétlen leány testére nagy kigyó csavarodott, amely megmarta a lábát. A pásztorok nyomban eltávolították a kigyót a leány testéről, majd haldokolva szállították be a sighetli kórházba.

— **Mindazon mérgezési esetek leküzdésénél,** melyeket romlott ételek okoznak — tehát főleg husmérgezés vagy gombamérgezés előfordulásakor — gyorsan ható természetes „Ferencz József” keserűvíz azonnali használata rendkívül fontos segédeszköz. Az orvosok ajánlják.

Falk Géza: Liszt-brevárium, Liszt Ferenc születésének 125-ik és elhalálozásának 50-ik évfordulóját jelenti az 1936-ik esztendő. A Rózsavölgyi cég azzal ünnepli meg a magyar zenetitan kettős jelentőségű jubileumi évét, hogy kiadja a Liszt-brevárium című könyvet, amely minden nagyképűségtől mentes, élvezetes olvasmány, nem regényes életrajz, hanem egy regényes élet története. Nagy értéke a Liszt-breváriumnak Liszt Ferenc magyar nyelven először megjelent végrendelete, amelynek külön érdekessége, hogy temetésénél szerzeményeiből magyar motívumú zenét kíván. Falk Géza: Liszt-brevárium rendkívül lebilincselő módon meséli el Liszt Ferenc szerelmeinek történetét, ismerteti a Liszt-Wagner barátságot. A leíró, illetve elbeszélő részen kívül a második részben Liszt zongoraművészi, zenepedagógiai és zeneszerzői munkásságát ismerteti a szerző és ehhez csatolja Liszt kimagasló műveinek egyenkénti ismertetését és egy jól összeállított Liszt-bibliográfiát is. A pompás kötet illusztrációkkal az idei könyvnapra jelent meg, 280 lap, könyvnapra ára kartonálva 92 lej, később 112 lej minden könyvkereskedésben vagy Lepagnál Cluj. Kérje a Rózsavölgyi újdonságok teljes jegyzékét.

Általános amnesztiát ad az osztrák kormány az összes politikai elítélteknek

Egyformán amnesztiában részesülnek a náci és a februári lázadás elítélteit. Csak Rintelen nem kap amnesztiát

BÉCS, július 23. (Rador.) A kormány tegnap este minisztertanácsot tartott, majd közleményt adott ki, mely szerint amnesztiában fogja részesíteni a politikai vádlottakat és elítélteket. Az amnesztiában részesülők száma 10.000-re emelkedik. Többek között elengedik az 1934 februárjában lefolyt zendülés és az 1934 júliusában megkísérelt náci-puccs után elítéltek hátralevő büntetését is. Kivételt tesznek Rintelen volt miniszterrel, aki nem részesül amnesztiában.

— **Román mérnökök tanulmányutja Oroszországban.** Bucurestiből jelentik: A Capitala szerint összesen a iasi mérnök-kongresszus után egy csoport román mérnök fog Oroszországba utazni, ahol hivatalos fogadtatásban lesz részük és megtekinthetik Szovjetország legfontosabb ipari centrumait.

— **Román bor Csehszlovákiába való importjáról tárgyalnak.** Bucurestiből jelentik: A Capitala értesülése szerint előrehaladott tárgyalások folynak nagybörményű román bornak Csehszlovákiába való kivitele érdekében.

— **Anghelescu tárgyalásai az egyetemek rektoraisal.** Bucurestiből jelentik: Anghelescu dr. közoktatásügyi miniszter ma újabb értekezletet tartott az egyetemek rektoraisal.

— **A mikádó alattvalói.** Londonból jelentik: A februári puccs résztvevőinek elítélésével egyidőben az angol lapok érdekes cikkekben számolnak be a japán császárral kapcsolatban. Megírták többek között azt, hogy a császár arcképe soha sem jelenik meg a bélyegeken, mert a császár fényképét a levél postázása alkalmával a bélyegzővel bemocskolhatják és így intézkedés történt, hogy bélyegekre a császár képét sohasem szabad tenni. Felidéztek többek között azt a különös esetet is, ami két évvel ezelőtt történt, amikor is egy vasúti alkalmazott harakirit követelt el azért, mert téves váltoálási köveztében a császár vonata két percnyi késedelmet szenvedett. A vasúti alkalmazott mintájára már több udvari sofőr is hasonló módon követelt el öngyilkosságot azért, mert véletlenül rossz utirányban haladt és így szegényében vált meg az ételtől. Nemrég történt, hogy egy egyszerű napszámos embert háromévi börtönre ítélték azért, mert egy utforgalmi balcsentnél a japán császárnőt megmentette a biztos haláltól, de viszont azért ítélték börtönre, mert csupasz kézzel fogta meg a fenéges asszonyt. Igaz, ez csak formalitás volt, a napszámosnak nem kellett a háromévi börtönbüntetést kitérnie, sőt az udvartól igen nagy pénzáradékban is részesült. Ernél fureszabb az udvari orvosok helyzete. Ez udvari orvos, ha a császár beteg, annak pulzusa csak selyemkeztűvel kézzel foghatja meg. Sok bajt okoz ez különösképpen a fogorvosnak, aki ha fogat kell húznia, sokszor a legnagyobb kellemetlenségbe juthat azért, ha véletlenül csupasz kézzel a császár ajkához érne. De mindennél szörnyűbb az udvari szabó helyzete, aki ha mértéket vesz, nem szabad, hogy a császárhoz hozzáérjen, a mértéket csupán a levegőben veheti fel, ezzel szemben a ruhának jónak kell lennie.

— **Bucurestibe érkezett a patriarcha.** Bucurestiből jelentik: Borsecrol jövet, ahol szülei sírját látogatta meg, tegnap visszaérkezett a fővárosba Miron patriarcha, aki elmondta barátainak, hogy külföldön mindegyütt igen meleg fogadtatásban részesítették és hogy az egyházak egymáshoz közelhozása érdekében indított akció jelentékeny előrehaladást tett.

— **A lengyel követ kihallgatása a hadügyminiszternél és a miniszterelnöknél.** Bucurestiből jelentik: Arciszewski lengyel követ, aki a napokban tért vissza Varsóból, kihallgatáson volt Anghelescu hadügyminiszternél, Ilasievici udvari marsallnál, majd Tatarescu miniszterelnöknél is. A lengyel követ a román-lengyel kapcsolatokról adott fontos felvilágosításokat.

— **Meg akarták gyilkolni a washingtoni magyar követet.** Washingtonból jelentik: Tegnap este összeesküvést lepleztek le, amelynek célja volt Pelényi János magyar követ és a magyar ügyvivő meggyilkolása. A magyar követség védelmére külön rendőrsztagot vezényeltek ki.

— **Meghülésnél, náthalánál, torokgyulladásnál, mandulalobnál, fülkatarisnál, valamint idegfájdalmaknál és szagattásnál** naponta fél pohár természetes „Ferencz József” keserűvíz nagyon jól tesz, mert a gyomorbelcsatornát alaposan kitisztítja és dezinficálja, azonkívül pedig megfelelő emésztést biztosít. Az orvosok ajánlják.

Trócsányi Zoltán: A történelem árnyékában. A magyar történelem nagy kutatói mellett Trócsányi Zoltán a kis magánéletnek szentelt figyelmét, erre fordította kutató munkáját és rendkívül becses, érdekes, gazdag anyagot bányászott ki belőle. Nem nagy képi fontoskodással, hanem vidám, humoros, közvetlenséggel tárja fel ebben az új könyvében a régi magyar élet mindennapját. A vallásos élet, a művészet, az irodalom, a divat, a modor, a lovagiaság, a régi világ utazása stb. stb. tarka pompában vonulnak fel könyvében, amely mellett még képet ad a régmúlt legendás betyárvilágról csak úgy, mint a középkorból megmaradt boszorkányüldözésekről is. Ezuttal a barokk és bidermayer életet a 18. és 19. század magyarságának életét vázolja fel a népszerű és kitűnő szerző. A könyvet a Hungaria adta ki igen csinos kiállításban. 20 roppant érdekes eredeti met-szet díszíti a kötetet, amely a könyvnapokon bizonyára egyike lesz a keresettebb könyveknek. A kitűnő kötet 317 lap, mint a Hungaria könyvkiadó könyvnapkiadványa jelent meg. Könyvnapra ára kartonálva 115 lej, később 148 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj.

Rendkívül olcsó társasutazás a szegedi szabadtéri játékokra és Budapestre

Napilapok Egyesült Utazási Osztályának rendezésében.

Indulás augusztus 1-én

Augusztus 1-én este az „Ember tragédiájának” megtekintése a szegedi szabadtéri színpadon. Az előadás után indulás Budapestre gyorsvonattal. Érkezés Budapestre augusztus 2-án hajnalban. Budapestben hatnapos tartózkodás. Visszafelé indulás Budapestről augusztus 8-án reggel gyorsvonattal Szegedre. Érkezés Szegedre délelőtt. Este „János vitéz” másod-ik szabadtéri előadásának megtekintése. Indulás haza augusztus 9-én hajnalban.

Részvételi díj Clujról 1180 lej

Mit kap ezért a hihetetlenül csekély részvételi díjért?

1. Utiköltség Cluj, Szeged, Budapest, Szeged és Cluj.
2. Vízum.
3. Színházjegyek két szabadtéri előadásra.

Ilyen olcsó alkalom egy felejthetetlen művészi élmény élvezetére és hatnapos budapesti tartózkodásra még sohasem volt. Használja ki ezt a lehetőséget és jelentkezzen azonnali utazási osztályunknál, mert csak korlátolt számban veszünk fel jelentkezőket.

Jelentkezési határidő július 25.

Egyéni utlevél szükséges.

— **Meghalt Wolff Károly, a magyar antiszemita vezére.** Budapestről jelentik: Wolff Károly, a kereszténypart elnöke 62 éves korában ma meghalt. Wolff Károly egyike volt a magyar antiszemita mozgalom megteremtőinek, aki az úgynevezett kereszténykurzus idején tünt fel és vezetőserepet vitt a numerusz klauzusz parlamenti megszavaztatásában, a gazdasági antiszemita mozgalom intézményesítésében. Wolff Károly, a „fajvédő” magyar politikusi német származású volt és előbb az udvarnál teljesített szolgálatot, majd a közös külügyminiszteriumban. Magyarországra csak az összeomlás után költözött és azóta kapcsolódott bele a magyar politikai életbe.

— **A pékmunkásoknak sem szabad 8 óránál többet dolgozniok.** A munkügyi felügyelőség néhány héttel ezelőtt több pékmester ellen készített kihágási jegyzőkönyvet, miután megállapítást nyert, hogy a mesterek nem tartották be a munkügyi törvények által előírt 8 órai munkaidőt. A munkabíróság foglalkozva a kihágásokkal, a pékmestereket egyenként többezer lej pénzbüntetésre ítélte. A mesterek megfellebbezték az ítéletet a törvényszékhez, amely ma foglalkozott ezzel az ügygel. A törvényszék ítéletében helybenhagyta az elsőfokú bíróság határozatát, a munkügyi inspektorátus álláspontját mondván ki jogosnak a mesterek álláspontjával szemben.

— **Kitört az Asami tűzhányó Japánban.** Tokióból jelentik: Az Asami tűzhányó tegnap este kitört. Az áldozatok száma ismeretlen.

— **Borsecen tartózkodó Wizo-hölgyekhez.** Felkérem a Borsecen tartózkodó Wizo-hölgyeket, hogy az alanti címre egy levelezőlapon borseci címüket közölgék, hogy a nyár folyamán egy megbeszélést hívhassak össze egy borseci rendezvény megbeszélése ügyében. Liguornik Amália, Toplita (Jud. Mures).

— **Szabadtéri előadás.** A református kollégium udvarán már a napokban megkezdik a 26 méter széles és 12 méter mély szabad színpad építését, hogy több mint 80 közreműködővel a helyszínen tarthassák az utolsó főpróbákat Hetényi Elemér rendezésével és Rezik Károly karnagy vezényletével, a Székely Alkalmazottak Társaságának műkedvelői. Az eredeti székely táncokat 14 pár táncolja, a csúrdögölőt 4 férfi, a szünetben a csodás képességű 10 éves Lengyel Zoltán énekel székely népdalokat. Jegyek már 25-ikétől válthatók a Lepage papírkereskedés és az Ellenzék könyvkereskedésben. Helyárak 42, 32, 27, és 22 lej ipűlőbéllyel együtt, úgy az augusztus 1-i, mint a 2-iki este 9 órakor kezdődik.

— **Érdekes új könyvek.** A zürichi Europa-Verlag a következő újdonságok kiadását készíti elő: Gerlach békeapostol emlékiratai, Von Rechts nach Links. Groth emigrációs regénye, Kamerad Peter. Hagert riportáza a harmadik Birodalomból, Ich hab's versucht. Killian szociológiája a politikai gyilkosságról. Menne a Krupp ágyukirály-dinasztiának történetét írta meg. Wendel a Mersaillaise biográfiáját. Ludwig Renn Vor grossen Wandlungen cím alatt Németország regényét 1933-6. között. Már megjelent Heinrich Mann-nak Es kommt der Tag című „német olvasókönyve”, mely a nagy költő ragyogó esszéit foglalja egybe. A zürichi Oprecht-Verlag nyárvégi és őszi újdonságai: Egli, az önkéntes munkásszolgálat a Svájcban. Becher, Die Eroberer című novellás kötetet. Iwanow a híres Ben-Ali-Bey fakir kalandjait írta meg. Killian Die Brockengasse cím alatt egy svájci munkás fejlődési történetét.

Ilyés Gyula: A puszták népe. Ilyés Gyulának, a mai irónemzedék egyik legizmosabb és legeredetibb tehetségének „Oroszországról szóló remekműve után, a magyar könyvnap tüneményes szenzációja volt, Ilyés Gyula, „A puszták népe” című mű, amelyhez hasonló a magyar irodalomban még nem jelent meg. Az író maga ezt írja a könyvről: „A puszták népének sorsáról szól ez a könyvem. Munkaközben jöttem rá merészsegemre, a feladat óriási voltára. Valóban nagyobb dologra vállalkoztam, rejtelmesebb bozóton és ingoványokon kellett áthaladnom, mintha egy középafrikai országba indulk. Nem regényt akartam írni, vagy regényes életrajzot, nem társadalmi rajzot, vagy száraz helyzetismertetést. Irodalmi, azaz olvasható formában, de mégis pontos adatokkal és az irodalomnál valamivel határozottabb céllal magát az életet szerettem volna ábrázolni, csak úgy közvetlenül, hogy az olvasó figyelni tudjon, az íróra, hanem a tárgyra. Ilyés Gyula: Puszták népe Nyugat kiadásában kitűnő kiállításban, kb. 300 lapon könyvnapra és kedvezményes árban kartonálva 86 lej, később 125 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérje a Nyugat kiadványok teljes jegyzékét.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Teljes megegyezéssel véget ért a londoni háromhatalmi értekezlet

Leon Blum késve érkezett az értekezletre és Baldwinal ült össze megbeszélésre

London, július 23. Ma délelőtt, nyugati időszámítás szerint féltizenegy órakor kezdetét vette a három locarnói hatalom értekezlete a Downing streeten. Leon Blum francia miniszterelnök késve, csak háromnegyedtizenkettőkor érkezett meg az angol fővárosba és így nem tudott résztvenni a harmas értekezlet első ülésén. Déli egy órakor Baldwin angol miniszterelnök dezsónét adott, amely után a francia szocialista miniszterelnök és az angol konzervatív párt elnöke értekezletre ültek össze.

A harmas értekezlet, eltekintve a külpolitikai nehézségektől, olyan időpontban ült össze Londonban, amely az angol belpolitika szempontjából is válságosnak mondható. Állítólag — az angol ellenzéki sajtó híradásai szerint

a jelenlegi nemzeti kormányt egy tiszta konzervatív kormány fogja felváltani, amelyből kilépnek a volt munkáspárti és liberális miniszterek.

Állítólag a sorozatos külpolitikai kudarcok és a montreuxi értekezlet Angliára kedvezőtlen eredményei miatt

maga Baldwin miniszterelnök is lemondani készül a kormány vezetéséről s Macdonaldal, a titkos tanács elnökével együtt végleg visszavonulni készül a magánéletbe.

Ugyancsak az ellenzéki sajtó kolportálja az a hírt, hogy Lord Halifax, a németbarát politikus, szintén lemondani készül. Ennek a hírnök azonban ellentmond Halifax egyre növekvő külpolitikai tevékenységére. Ha a külügyi vezetés körül változás várható, úgy inkább Eden lemondására lehet számítani. Kétféle készül állítólag az angol kormányból Lord Hallman és Sir Simon is, a haditengerészet jelenlegi első lordja, aki magas bírói méltóságba kerülne. Az új kormány, amelyet Hoare, vagy Neville Chamberlain alakítana meg, tiszta konzervatív kormány lenne.

A locarnói konferenciával kapcsolatban egyébként angol körökben az a vélemény alakult ki, hogy a megbeszélések már a délután folyamán véget érnek és Blum miniszterelnök még ma elhagyja az angol fővárost. Leon Blum sietős távozásának állítólag az az oka, hogy ma Párizsban angol-francia-belga megbeszélések kezdődnek a danzigi eseményekkel kapcsolatban és a tárgyalásokat Leon Blum személyesen őhajta vezetni.

A danzigi ügygel kapcsolatban, varsói jelentés szerint, a danzigi lengyel követ hivatalosan kijelentette, hogy a Lengyelország egyes városaiban a danzigi kérdéssel kapcsolatban rendezett tüntetések nem olyan jellegűek, hogy Németország azokra komolyabban felfigyelhetne.

Washingtonból érkezett jelentés szerint Hull tengerészeti államtitkár a szerdai sajtóértekezleten kijelentette, hogy az európai zavaros helyzet miatt nincs kizárva annak lehetősége, hogy az Unió európai tengeri haderejét ismét felállítja.

Uj utakat nyitnak a londoni értekezleten?

A ma Londonban megkezdett harmas értekezlettel kapcsolatban Saint-Brice, a Le Journal munkatársa Franciaország igazi küldetéséről cikkezett, amelyet a londoni konferenciával kapcsolatban kell vállalnia. A cikkíró szerint elsősorban fontos tudni, hogy az értekezlet miképpen fog dönteni a németekkel való tárgyalás ügyében, anélkül is inkább, miután eddig az az álláspont alakult ki, hogy minden tárgyalást meg kell szakítani Németországgal addig, amíg nem nyújt biztosítékokat nemzetközi megbízhatósága helyreállítására. A Londonban újabban megnyilvánuló irányzat azonban azon az állásponton van, hogy

azonnal tárgyalásokat kell kezdeni az öt locarnói hatalom között. Csak e tárgyalások által lehetne elhárítani ama elemek befolyását, amelyek állandóan konfliktusokat okoznak és csak így lehet tartós békét előkészíteni Európában. Új utak töréséről van tehát szó, amelyen Franciaországnak nem szabad túl előre merészkednie, mielőtt nincsen tisztában Németország szándékaival. Ez az óvatosság az igazi feladata a londoni francia delegációnak — fejezi be cikkét a francia publicista.

London, július 23. A londoni háromhatalmi konferencia első ülése tegnap reggel két óra hosszat tartott. A Havas értesülése szerint Baldwin angol miniszterelnök nyitotta meg az ülést. Üdvözölte a francia és belga delegátusokat, majd definiálta a konferencia célkitűzését. Kijelentette, hogy a tanácskozás előkészítő jellegű a jövődéli öthatalmi konferencia szempontjából, amelynek hivatása lesz egyesí-

teni az öt locarnói hatalmat, Németország és Olaszország bevonásával. Délután fél-négy órakor vette kezdetét a konferencia második ülése. Londonban az a vélemény, hogy októberre sikerülni fog összehozni az öt locarnói hatalom értekezletét, ami az angolok kívánsága. Ezzel szemben a franciák jóval korábbi időpontra, nevezetesen augusztusra kívánják a konferencia összehívását.

Ezen az értekezleten fel fogják szökeztetni Hitler, hogy precizizozza szándékait. Biztonsági szerződésre fognak ajánlatot tenni Németországnak és ekkor fog bebizonyosodni, hogy a német birodalom ténylegesen hajlandó-e résztvenni az európai béke biztosításában.

Hír szerint ebben az irányban elvi megegyezés jött létre Londonban.

Újabb londoni jelentés szerint csütörtök délután negyedhétkor véget ért a három-

Országos kampányra készül a kormánypárt a szélsőséges mozgalmak ellen

Tatarescu és Bratianu fontos tanácskozásai. Törvénytervezet készült az egyetemi fegyelem helyreállítására

Bucuresti, július 23. (Az Uj Kelet tud.) Tatarescu miniszterelnök szerda este felkereste lakásán Dinu Bratianu, a liberális párt elnökét, akivel hosszabb megbeszélést folytatott a kül- és belpolitikai helyzetről. A két politikus elhatározta, hogy országos kampányt indítanak a liberális kormányzat eddigi teljesítményeinek népszerűsítése és a szélsőséges mozgalmak elfojtása céljából. A hét folyamán fogják megállapítani az ezzel kapcsolatos gyakorlati intézkedéseket.

Ugyancsak szerdán miniszteri értekezlet volt Tatarescu lakásán, amelyen Inculeț, Antonescu és Franasovici miniszterek vettek részt. Ez alkalommal is a napirenden lévő kül- és belpolitikai kérdésekről

tanácskoztak.

Csütörtök délelőtt 11 órakor folytatták értekezletüket az egyetemek rektorai és dékánjai Anghelescu közoktatásiügyi miniszter elnökletével. Az értekezleten, amelyen Lepadatu kultuszminiszter is megjelent, azokról az intézkedésekről tárgyaltak, amelyek hivatva volnának helyreállítani a fegyelmet az egyetemeken és távol tartani a diákokat a politikai mozgalmaktól. Hír szerint törvénytervezet fognak kidolgozni és azt tanulmányozás végett az összes egyetemnek és főiskolának vezető tisztségviselői elé terjesztik.

Vasárnap ér véget a gheorghista liberális párt akciója, amelyet a tömegek felvilágosítására indított be. Vasárnap Campulung-Muscelben rendez nagy gyűlést a gheorghista párt, amelyen Gheorghe Bratianu is beszédet fog mondani.

A francia szocialisták és kommunisták szolidaritást vállaltak a spanyol kormánnyal

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

Washingtoni jelentés szerint az amerikai külügyminisztérium arról értesül, hogy több madridi szálloda, amelyben amerikai alattvalók tartózkodnak, a zendülő fegyvertűze alatt áll. Más hírek szerint a spanyol fővárosban éhínség fenyegeti az amerikai polgárokat. Az „Exetes” amerikai hajó rendeletet kapott, hogy induljon Barcelonába és vegye fel fedélzetére mindazokat az amerikaiakat, akik el akarnak utazni. Ugyancsak négy hadihajó indult el a mai napon Barcelona kikötőjébe az angol alattvalók biztonságának megvédése végett és hogy az angol kereskedelmi hajók épségét biztosítsák.

Az esti órákban érkezett jelentések szerint Tanger közelében egy zendülő repülő gép két bombát dobott egy angol hajóra. Mindkét bomba célba talált. A repülőket azonnal ágyútűz alá vették az angol hadihajók. Állítólag a zendülőket azt gyanították, hogy az illető angol hajó fűtőanyagot szállít a spanyol kormány hajóinak.

A Paris Soir jelentése szerint a legutóbbi barcelonai uccai harcok során több, ezer ember vesztette életét. A barcelonai uszóegyesület székházát a tömeg felgyúj-

totta, mert ott nagymennyiségű municiót talált. Hendayeből érkező jelentés szerint a san-sebastiani kaszinó épülete és a Marie Christine szálló lángokban állanak.

Párizsi jelentés szerint a francia kamarai szocialista képviselőinek csoportja csütörtök reggel határozati javaslatot szavazott meg a spanyolországi eseményekkel kapcsolatban.

A határozati javaslat hangsúlyozza a francia szocialista képviselők teljes szolidaritását a spanyol köztársaságiakkal s ama kívánságának ad kifejezést, hogy a véres polgárháborúból, amelyet a fasizta és klerikális katonai elemek provokáltak, a spanyol köztársaság kerüljön ki győztesen.

Ugyancsak párizsi jelentés szerint Domanges képviselő írásbeli interpellációt nyújtott be a kamarába annak megállapítása végett, igaz-e, hogy a francia kormány hadianyagot és municiót bocsátott a spanyol kormány rendelkezésére és ha igen, milyen konvenció értelmében történt ez meg?

Barcelonai jelentés szerint többszáz autobusszal nagyszámu katonaság indult el szerdáról csütörtökre virradó éjszaka Barceloná-

hatalmi értekezlet. A Havas értesülései szerint teljes megegyezés jött létre a három hatalom delegációi között annak az összehúzó kommunikének a szövegére nézve, amelyet még csütörtök este tettek közzé. Az értekezleten résztvevő delegáció körében rámutatnak arra, hogy a londoni tanácskozás teljes sikerrel járt és beváltotta mindazon várakozásokat, melyeket hozzáfűztek.

Németország máris megszegte az osztrák-német megegyezést

Berlin, július 23. (Rador). A Völkischer Beobachter ma proklamációt közöl az osztrák nemzeti szocialista pártvezetőség részéről, kapcsolatban az osztrák-német egyezményrel. A kiáltvány felszólítja az osztrák náciakat, tartásuk tiszteletben a létrejött egyezményt, de az ellenfelek is tanúsítsanak hasonló magatartást.

Osztrák politikai körökben meglepetést keltett ez a proklamáció, mivel a nemzeti szocialista párt törvénytelen Ausztriában és ez a kiáltvány nem egyeztethető össze az osztrák-német egyezményrel, amely kizárja Németország beavatkozását Ausztria belügyeibe.

Danzig, július 23. (Rador.) A Pat-ügynökség jelenti, hogy Greiser szenátusi elnök tiltakozását fejezte ki a danzigi lengyel főbiztos előtt az egyes lengyel városokban lefolyt tüntetésekért. Greiser kihangsúlyozta, hogy Danzig jóviszonyt akar fenntartani Lengyelországgal.

Csütörtökön újabb katonai egységeket soroztak be, amelyeket rádiófelhívás útján mozgósított a kormány. Délben a kormány haderei bombázni kezdték a lázadó sarragossai garnizonjait és több mint hatvan bombát dobtak közéjük. A felkelők ágyú- és gépfegyvertűzzel feleltek. Barcelonában nyugalom uralkodik és remélik, hogy rövidesen ki fogják nyitni az üzleteket.

Barcelonai jelentés szerint az a négyezer főnyi katonaság, amely csütörtök reggel indult el onnan, 150 kilométernyire haladt már a várostól és ellenállás nélkül folytatja előnyomulását.

Madrid, július 23. A kormánycsapatok Segá felé nyomulnak előre. Csütörtök délután negyedháromkor a kormánycsapatok Somosierra mellett súlyos vereséget mértek a felkelőkre. Husz ágyút és négyszáz felkelőt fogtak el.

Barcelonai jelentés szerint a felkelők elfogták és lemészárolták a kormány egy katonai különítményét, amelyet Saragossa felé küldöttek.

A lemészároltak között volt a munkásszindikátusok több vezetője.

Kedden kerül tárgyalásra a Cagero-per

Bucuresti, július 23. Grosz Jenő perének tárgyalására kedden, 28-án kerül sor az ilfovi törvényszék előtt. A vádat Procop Dumitrescu főügyész képviseli, a védelmet Valjean, Eder és Mehedinți ügyvédek látják el.

LEGUJABB SPORT

Gyenge sportot nyújtott a debreceni Bocskay

Bocskay—Victoria 1:1 (1:0) félbeszakítva

Cluj, július 23. (Az Uj Kelet tud.) Kétezerötven néző előtt, gyenge, minden szépséget nélkülöző, nyílván játékot hozott a debreceni Bocskay cluji szereplése. A mérkőzés nagyrésze szürke mezőnyjátékkal telt el és ebben az ellenfelek egymást mutatták felül. A Bocskay csak helyenként tudott veszélyes lenni a szívoson védekező Victoriára. Egyedül Markos villámgyors szökésével okoztak olykor izgalmat a Victoria kapu előtt. A Victoria előbb elfogódottan, majd belendülve egyenlő ellenfele volt a vendégcsapatnak, amelyen nem látszott a magyar labdarúgás klasszisa. Nagy dolgokra azonban a cluji csapat sem volt képes.

A vezető gólt Markos gyors lefutása és beadásából a Bocskay szerzi meg Orosz révén az első félidő 40. percében, a Victoria a második félidő 10. percében Capusan egyéni játéka révén kiegyenlített.

A mérkőzést Rusu Gabriel dr. kitűnően vezette. A játékot a sötétség miatt husz perccel az idő letelte előtt fejezték be.

FRATERNITAS R. T. CLUJ NYOMASA

CENZURAT

Taxa post
plátó m
No. 224718

10. Telefon
Havonta 11
évre 600, e
félre: Hav
félre 12,
detések díj
KELET” az
dóság egye
Cikkeink ur
rás megjel

A mai
jelentés

A ma

MADR
patok dön
hogy az a
keltek, al
ból két ha
máncsap
Madrid
köztársasá
chista szin
A tegn

Madrid, ju
Spanyolorsz
nyomó része
számol be, a
lött arattak.
mi jelentése
mindig a k
A külföldi t
francia ügy
képet nyujt
viszony az e
spanyol kor

A mai n
jelentések é
A kormán
pon belül

A spanyol
kívüli mért
csapatok é
csapatainál
és ellátva.

A madrid
szerint Tole
sebb várost
csapatok m
és csak Ca
Gibraltár
Barcelonába
teljesen meg
rendőrséget.

Legujabb
amelyeket
Madrid ké
— még pé

A kormány
be és hétór
forradalmi e
Louis Cor
elnöke, a m
az a hír, m
elfoglalták
kapott.

Ha a sev
ügy csak

San Sebasti
ponton ell
újabb munk
los autón.

A barceló
tot kapott
ros a korm
nyol komm
párt, valami